Aº. 1862. No. 7. Woensdag 22 Januarij. Vijfde Jaargang.

BATAVIAASCH HANDELSBLAD.

Abonnementsprijs per half Jaar.
Voor BATAVIA ....ƒ 12,50.
„ JAVA ....„ 15,—.
„ de BUITENBEZITTINGEN ....„ 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

HOOFD-BUREAU: te Batavia bij W. BRUINING. Te Samarang bij SOFSMAN & Co. Te Soerabaya bij Gebr. GIMBERG & Co. Te Cheribon bij M. BLOK & Co. Te Pasoeroean bij WEIJERMANS & Co. Te Madioen bij C. L. VAN DER VOORT. Te Tagal bij A. J. VAN DER VOORT. Te Banjoemaas bij J. S. MARTHERUS. Te Padang bij R. H. VAN WIJK Kz.
Op de Buitenbezittingen aan de Stoombootkantoren van den heer W. CORES DE VRIES en voor Nederland bij M. WIJT & ZONEN te Rotterdam

Prijs der Advertentiën à CONTANT.
Voor de VIJF Woorden, 1e. plaatsing..... ƒ 0,50.
» » » » iedere volgende... » 0,25.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Brieven FRANCO.

Advertentiën op den dag der uitgifte na Elf Ure 's morgens ingezonden, kunnen niet meer in dat nummer worden opgenomen.

Bij deze Courant behooren 2 Bijvoegsels.

Postkantoor.
Sluiting der Mail
Vrijdag 31 Januarij a. s.

Vendutiën.

Donderdag 23 Januarij, voor het woonhuis van den heer *Erdman*, door *Cassalette & Co*,

en

voor het commissiehuis van *van den Abeelen & Co.*

Vrijdag 24 Januarij, voor het woonhuis van den heer *Heuss*, door *Cassalette & Co*,

en

voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Maandag 27 Januarij, voor het woonhuis van den heer *L. Meijer*, door *Cassalette & Co*,

en

Hout-vendutie, door *Cassalette & Co.*

Dingsdag 28 Januarij, voor het woonhuis van den heer *'s Jacob*, door *John Pryce & Co*,

en

Hout-vendutie, door *Gebr. Beijnon.*

Woensdag 29 Januarij, voor het commissiehuis van *Zeehandelaar & Co.*

Gehuwd:
CH. MIOULET
en
J. G. H. C. ALBRECHT.
BATAVIA, 15 Januarij 1862.
Eenige kennisgave. (270)

Getrouwd:
J. H. BERCKENKAMP,
weduwenaar van *Theodora Philippina Pool*
met
AMELIA BOGLE.
BATAVIA, 15 Januarij 1862. (340)

Getrouwd:
JAN CORNELIS ADRIAAN VAN ENSCHUT,
officier der infanterie
met
SOPHIA CHARLOTTE LEYFELDT.
SOERABAIJA, 15 Januarij 1862.
Eenige kennisgave. (368)

Getrouwd:
C. KRAAK,
1e. *Machinist bij de Gouvernements Marine*,
met
G. DUITEMEYER.
Weduwe van N. F. Vathouer.
BATAVIA, 18 Januarij 1862.
Eenige kennisgave. (338)

Getrouwd:
J. W. KROON
en
H. L. VAN DER NOORDAA.
BATAVIA, 21 Januarij 1862. (341)

Bevallen van een' ZOON *M. P. Baumgarten*, geliefde echtgenoot van
G. L. A. BRIËT.
DJOCJOCARTA, 3 Januarij 1862. (267)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *W. H. S. de Sturler, de Sturler.*
BODJA, den 3 Januarij 1862. (313)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *H. C. Gijsbers, Munnik.*
TELOK BETONG *(Lampong)* 11 Januarij 1862. (319)

Bevallen van eene DOCHTER, *B. J. Hubers van Assenraad, Wijnmalen.*
SINGKAWANG, 14 Januarij 1862. (349)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *C. L. Reyneke*, geboren *Tilet.*
SOERABAYA, 14 Januarij 1862. (367)

Bevallen van een' ZOON, *G. H. Rudolph, Wittenrood.*
BATAVIA, den 16 Januarij 1862.
Eenige kennisgave. (281)

Bevallen van eene DOCHTER, *H. J. S. Heijning* geb. *le Jolle.*
BATAVIA, 19 Januarij 1862. (318)

Bevallen van een' ZOON, *F. S. M. L. Gronovius, Chastelein Gronovius.*
ASSEM, 12 Januarij 1862. (321)

Bevallen van eene DOCHTER, *M. L. C. Wittenrood*, echtgenoote van
F. J. P. STORM VAN 's GRAVESANDE.
BATAVIA, 21 Januarij 1862.
Eenige kennisgave. (322)

Op den 10 dezer overleed plotseling mijne geliefde echtgenoot den Heer *Christiaan Frederik Fisser* in den ouderdom van 63 jaren.
Weduwe FISSER,
geboren *Sievers.*
BATAVIA, 14 Januarij 1862. (265)

VENDUTIE
Op Donderdag den 23 Januarij 1862.
voor het Commissiehuis van
VAN DEN ABEELEN & Co.,
van LIJNWADEN, Zeildoek, Tapijtgoed, in rollen, (Carpettings), puike BOTER.
200 dozijn Pickles en Piccalilly, van het gerenommeerde merk J. MORTON London.
1 Baal Smarting.
20 Stellen Wagenveeren, met patent Assen van Collin.
10 Dito Bendyveeren.
100 Edammer Kazen.
100 Stuks Sindor Houten Balken, van 22 voet lengte.
10000 Kadjangmatten.
Voorts: 1 span Bruine Koedoes Wagenpaarden, hoog p. m. 4 voet.
1 dito Bendijpaard, pas van Pekalongan aangebragt en inmiddels te bezigtigen.
1 Zwart Sandelwood Rijpaard. (285)

Op de VENDUTIE van
van den Abeelen & Co.,
zal mede worden verkocht:
1 partij Staaf- en Bandijzer.
(264)

Op Donderdag den 23 Januarij aanstaande zal voor het Commissiehuis van de Heeren VAN DEN ABEELEN & Co. verkocht worden:

Een HUIS met BIJGEBOUWEN en zeer ruim en bijzonder fraai gelegen Erf genaamd „Balmoral" aan de groote weg te *Soeka Boemie*, Verponding Nummer 2691.
Een stuk TUIN- en ZAAILAND grenzende aan Nummer 2691, eveneens gelegen aan de groote weg te *Soeka Boemie*, Verponding Nummer 8098.
Een HUIS met BIJGEBOUWEN en zeer ruim Erf geheel met vruchtboomen beplant, genaamd **Het Huis ten Bosch**, gelegen aan de groote weg bij de 7de Paal te *Soeka Boemie*, weg van *Tana-Abang* en *Djatie*, Verponding Nummer 6222.
Een stuk TUIN- en ZAAILAND aan de groote weg, even voorbij de 7de Paal te *Soeka Boemie*, Verponding Nummer 9408.
Een stuk TUIN- en ZAAILAND aan de groote weg even voorbij de 7de Paal te *Soeka Boemie*, Verponding Nummer 9388.
Een stuk TUIN- en ZAAILAND even voorbij de 7de Paal te *Soeka Boemie*, Verponding Nummer 9398.
Een stuk TUIN- en ZAAILAND te *Kebaijoran*, gelegen aan de groote weg, Verponding Nummer 9397, waarvan de breedte 25 roeden en de diepte 186 en 9¾ roeden, dit is een bijzonder fraai stuk grond, liggende aan twee wegen.
Inmiddels uit de hand te koop.
NB. De kooper van het Huis en Erf (Balmoral) No. 2691, zal het regt hebben het aanliggende stuk grond met sawas, enz., No. 8098 tegen eene vooraf bepaalde prijs te kunnen bekomen.
(357)

VENDUTIE
Op Donderdag den 23 Januarij 1862,
wegens vertrek:
ten huize van den Heer **J. E. ERDMANN** op Parapattan hoek weg naar Menteng, door
CASSALETTE & Co.,
van eenen zeer fraaijen **INBOEDEL** bestaande uit:
Massiefmahonij- en Wortelhouten Meubels, als:
1 Ameublement met Maroquinleder.
1 id. met Velour d'Utrecht.
Tafels, Consoles en Knapen met marmerbladen, Speeltafels, eene bijzonder fraaije Schrijftafel, eene Secretaire enz. Groote Spiegels en Schilderijen, echte Engelsche Kroon-, Hang-, Muur- en Tafellampen, fraaije Mahonijhouten Linnenkasten, een Psyché, een Toilet, Waschtafels met marmerbladen en Spiegels, Houten en IJzeren Ledikanten, enz. enz. Porcelein-, Glas en Kristalwerk. Pleet- en Zilverwerk. Japansche Martevanen, een IJskist, Keuken- en Dispensgereedschappen,
benevens:
1 zoogoed als nieuwe PALANQUIN,
1 MIJLORD,
TUIGEN en ZADELS
en
6 span uitmuntende WAGENPAARDEN,
benevens;
1 Preanger RIJPAARD,
1 MELKGEVENDE KOE,
1 STIER van Bengaalsch ras.
Op Maandag 22 voor een ieder te bezigtigen. (304)

VENDUTIE
op VRIJDAG den 24 Januarij 1862,
ten huize van den Heer
J. HEUSS,
op KEBON SIRIE door
Cassalette & Co.,
van eenen netten goed onderhouden **INBOEDEL**, als:
Amerikaansche Banken met paardenhaar bekleed, Palembangsche Stoelen, Tafels en Knapen met Marmerbladen, Speeltafels, Kasten, Ledikanten, Waschtafels met Marmerbladen, Scheerspiegels enz.
Engelsche Lampen, Spiegels en Schilderijen, Porcelein en Glaswerk, Japansche Martevanen enz.
en:
1 zoo goed als nieuwe Mylord,
1 Handwagen, Tuigen enz.,
benevens:
2 Span goedgedresseerde **WAGENPAARDEN,**
1 SCHIMMELRIJPAARD
en
1 Gedogang voor 2 Paarden.
(307)

VENDUTIE
Vrijdag 24 Januarij,
à 4 pCt. Vendusalaris,
voor het Commissiehuis van
Van Slooten, Morgan & Co.,
van diverse LIJNWADEN, een factuur Schilderijen in nieuwe Sujetten, Brillanten en Diamanten, Goudwerken, en ten 11 ure precies:
van zes een-en-twintigste aandeel in een stuk TUINLAND, gelegen op Karet, bij de Verponding geregistreerd onder No. 5830 en een HUIS en ERF, gelegen op de Verburgsgracht, bij de Verponding geregistreerd onder No. 5395. (309)

Op de Vendutie van Vrijdag den 24 dezer:
zal nog verkocht worden:
BITTERE AMANDELEN, EIKENBAST, GENEVER BESSEN, JALLAPPEN POEDER, SPIRITUS NITRI-DULCIS, COGNAC OLIJ en AZIJN ETHER.
Zijnde dit een extra beste gelegenheid voor Heeren Likeurstokers, Apothecars en Confiseurs om zich van deze Artikelen tegen billijke prijzen te voorzien.
(352) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

OP DE VENDUTIE
van Vrijdag den 24 dezer, zal nog verkocht worden:
Beste Champagne, Cognac GAF., Glaswerk, 300 kubieke Ellen Grint, binnen 14 dagen aan koopers te leveren aan de Rivier kant en in de Buurt waar het ontvangen moet worden.
(353) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

VENDUTIE
OP
Zaturdag den 25 Januarij 1862,
voor het Woonhuis van den WelEdelen Heer
P. F. WEGENER,
op het Molenvliet, oostzijde,
wegens Vertrek:
door
van den Abeelen & Co.
van Canapees, Stoelen, Tafels, Kasten, Ledikanten, Hangstolpen, Lampen, Schilderijen, Keukengereedschappen,
Voorts:
Een span goede hardloopende
Wagenpaarden,
een Bendiepaard, een Bendie,
zoo goed als nieuw.
332)

Op de Vendutie van Zaturdag aanstaande:
op het Molenvliet (Oost), door
VAN DEN ABEELEN & Co.,
zal mede worden verkocht:
circa 200 potten Bloemen van de fraaiste en uitgezochtste Rozen, als:
Devonshire, Souvenir enz., waaronder: geele en roode bladen (Poincetta) en witte van dezelfde soort, tot versiering der tuinen, citroen graniums en andere keurige bloemen.
Zoomede twee plantjes Hollandsche Vijgen (333)

VENDUTIE
op Maandag den 27 Januarij 1862,
wegens vertrek
ten huize van den Heer **L. MEIJER** op Batoe Toelis hoek Beerendrechtslaan door
Cassalette & Co.,
van eenen slechts weinig gebruikte INBOEDEL bestaande voor het grootste gedeelte uit massief Mahonijhouten Meubels, als:
een gebeeldhouwd Ameublement met groen maroquin leder, ronde en kanté Tafels, Knapen, Consoles met Spiegels, Waschtafels, toilet en buffet, alle marmeren bladen, Speeltafels, Boekenkasten, Scheerspiegel, Linnekasten, eene fraaije Schrijftafel, Spiegels en Schilderijen.
Bijzonder goede hang en staande bronzen en Porceleine moderateur Lampen met porceleine koppen, eene fraaije verzameling bronzen beeldjes op supports.
Palembangsche Wip- en Luijerstoelen, eene fraaije Eettafel met inlegbladen. Porcelein-, Glas- en Pleetwerk.
Nagenoeg nieuwe Rottingmatten, een stel van 24 couverts fraai Tafelzilver, Holl. Keur. Japansche Martevanen. Restant Provisien en Dranken, Bloemen in potten en Jattie-Houten Bakken.
Verder:
3 spannen uitmuntende Wagenpaarden, 1 deugdzaam goed gedresseerd Sandelwood Rijpaard zonder gebreken. Een Mijlord, Een Vis à-Vis, Een Palanquin, Tuigen, Zadels enz.
Op Zondag den 26 te bezigtigen. (344)

Verder zullen op VENDUTIE bij den Heer *L. Meijer*,
worden verkocht wegens vertrek:
1 BENDIE,
2 goeden PAARDEN,
1 TUIG en
1 goed gedresseerd RIJPAARD. (345)

Hout-Vendutie.
Op Maandag 27 Januarij,
op het Heemradenplein, door
CASSALETTE & Co.,
van diverse Houtwerken.
(346)

Hout-Vendutie
Dingsdag den 28sten Januarij,
op het Plein bij het KADASTRAAL-BUREAU,
door
GEBR. BEIJNON,
van eene partij SINDORHOUTEN PLANKEN, BALKEN, LATTEN en RIBBEN, beneven STALPLANKEN, voor Geniewerken wordt dit HOUT veel gebruikt; en ofschoon wat zwaarder dan DJATTIE-HOUT, voldoen de SINDORHOUTENVAARTUIGEN zeer goed.
Voor Bruggen en Waterwerken is het bijzonder geschikt.
(355)

VENDUTIE
op Dingsdag den 28 Januarij 1862,
wegens vertrek:
ten huize van den WelEd.Gestr. Heer
Mr. E. 's Jacob,
KONINGSPLEIN bij de Secretarielaan, door
JOHN PRYCE & Co.,
van een goed geconserveerden **INBOEDEL,**
1 PIANINO, van *de Ruyter*, fijn TAFELKRISTAL. Een COUPÉ, van *Hermans*. Een TOERWAGEN. Een MYLORD. Een span goedloopende PREANGER WAGENPAARDEN enz., enz.
Op Zondag te voren te bezigtigen. (354)

VENDUTIE
Op Woensdag 29 Januarij 1862,
voor het Commissiehuis van
ZEEHANDELAAR & Co.,
Weltevreden, Batavia.
Van Paarden en Rijtuigen, waaronder Vis-à-Vis, Palanquins, Bendies, etc., etc., benevens
Meubels, als:
Stoelen, Ledikanten, Banken, Speeltafels, Kasten, Lampen, Knapen, etc., etc., voorts: eene partij PROVISIEN, in kooijes geschikt voor huisselijk gebruik.
NB. Goederen kunnen bijgebragt worden. (291)

Op de Vendutie van 29 Januarij 1862,
bij ZEEHANDELAAR & Co.,
zal nog verkocht worden:
Een groot en klein Tenue, benevens Epauletten en Fourragères (nog geheel nieuw), een Wapenrek met Geweren, Pistolen, Sabels enz., eene partij Chemische Boeken en Werktuigen, een Muzijkdoos, een Bandonion, twee Violen, waaronder een echte GUENIRIUS, van het jaar 1708, en nog andere goederen nagelaten door den WelEd. Gestr. Heer *J. O. Jongbloed.* (292)

Vendutie te BUITENZORG,

op Woensdag en Donderdag den 29 en 30 Januarij,
wegens vertrek:
voor rekening van den WelEd. Heer

J. F. RIESZ

te Bantar Peteh nabij Buitenzorg, door

ABELS & Co.,

Woensdag den 29sten

van eenen netten en wel geconserveerden **INBOEDEL** bestaande uit: divers MEUBILAIR, Spiegels, Schilderijen, Lampen, Glas- en Aardewerk, een goede Pianino enz. enz.

Een Reiswagen,
Een Mylord,
Een Sydney Rijpaard, Kastanje Bruin 4 voet 9 duim,
Een Shek do. Sandelwood 4 »
Een spau Preanger donkervossen 4 » 2 do.
Een » Macassaren Issabellen 4 »
Een » do. Bruine 4 »
Eene fraaije collectie Bloemen,
en Twaalf Actiën in de Buitenzorgsche Societeit.

Te 12 ure precies zullen verder worden verkocht:

Vier Woonhuizen gelegen in de kampong Bebaton aan de groote weg naar Buitenzorg, waaronder een kapitaal en zeer aangenaam gelegen Steenen Huis.

Het MEUBILAIR enz. te Bantar Peteh den vorigen dag den 28sten te bezigtigen van 9 — 12 uren.

Omtrent de Huizen zijn nadere inlichtingen te bekomen bij den Eigenaar te Bantar Peteh en bij de firma *Abels & Co.* te Buitenzorg.

Donderdag den 30sten

zal Vendutie gehouden worden in de loods op het Land Soeka Sarie nabij paal 40 aan de groote weg gelegen van diverse Landbouw en Transport gereedschappen,

waaronder:

Een Rontok Machine met Rosmolen, Amerikaansche Ploegen, Eggen en Schoffels, Pel-, Kaf- en Wan-molen, Karren, Buffels enz. enz. Zoomede een Steenpers Machine met waterrad met een overbrenging's vermogen en Kleikneeder.

Alle deze voorwerpen zijn van af den 25sten dezer dagelijks te bezigtigen in genoemden loods. (366)

Op Zaturdag den eersten Februarij 1800 twee en zestig,

des morgens ten Tien ure, zal door den Ondergeteekende, door tusschenkomst van het Vendu Departement te *Buitenzorg* in het locaal van dat Departement aldaar worden verkocht:

Het vijf, twintigste aandeel van een stuk Zaai- en Weiland, genaamd **Moeara Beris**, meer bekend onder den naam van **Kaumpandak** gelegen aan de Oostzijde van de Rivier *Tjiliwong*, in de Assistent-Residentie *Buitenzorg*, perceel nummer Zes en Vijftig, bij het middel der verponding geregistreerd onder nummer Vijf en veertig en bij dat middel voor het loopend jaar in zijn geheel aangeslagen over eene waarde van **Vier en Twintig Duizend gulden.**

Dit gedeelte van het perceel is toebehoorende aan den Arabier *Said Albadie Bin Sadik Aldjofrie* en wordt verkocht door den Ondergeteekende qq., den Chinees *Tan Siong*, als houder van het eerste hijpotheek op gemeld perceel gevestigd.

(327) F. ALTING MEES.

VERKOOP VAN EEN SCHIP
met deszelf volledigen Inventaris.

Op Woensdag den 12 Februarij 1862, a.s.
voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & Co.,

zal voor rekening van belanghebbenden publiek worden verkocht:

het alhier ter Reede liggend Hanoveraansch Fregatschip

KRONPRINZ ERNST AUGUST,

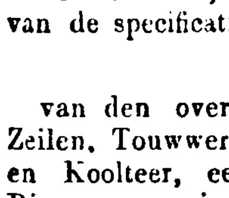

laatst gevoerd door Kapitein **P. C. WILDER**, en ladende ruim **600** ton, in 1854 te Harburg, van Eikenhout gebouwd, en in 1861 geheel van nieuw geel metaal voorzien. De verkoop geschiedt in ééns, met den volledigen INVENTARIS, waarvan de specificatie bij de ondergeteekenden ter inzage ligt.

Wijders:

van den overtolligen **INVENTARIS**, als: nieuwe Zeilen, Touwwerk, Schijven, Blokken, Spieren, Zweedsche- en Koolteer, eene nieuwe Giek, met vier Esschenhouten Riemen en nieuwe Zonnetent, Chronometer, Barometer, restant Provisiën, enz., enz.

Alles daags te voren in hunne Pakhuizen te bezigtigen.

(358) CASSALETTE & Co.

VERKOOP VAN EENE SUIKERFABRIEK.

Tegen het einde der maand Februarij 1862,

na bekomen autorisatie van den raad van justitie te *Batavia* zal onder andere goedkeuring van het Gouvernement in het openbaar te *Batavia* worden verkocht:

DE SUIKERFABRIEK *Rendeng*

in de residentie *Japara* afdeeling *Kadoes*, met een Gouvernements aanplant (ingevolge de nieuwe grondslagen) van 405 bouws, toebehoorende aan de erfgenamen van wijlen den Heer **B. Andreas.**

Nadere informatien omtrent deze onderneming en de voorwaarden van verkoop te bekomen te *Batavia* bij den Notaris Mr. **A. M. Meertens** en

(261) F. W. OVERBECK, qq.

Eerlang zullen te Batavia in Openbare Veiling worden gebragt **Twee Perceelen** van Jhr. *J. C. Reijnst*, gelegen langs de RIVIER KROKOT en de verlenging van de GANG-CHAULAN.

Intusschen kan van de Eigendoms bewijzen en meetbrieven inzage worden verkregen bij den Heer *E. Francis*, die ook bereid zal zijn de informatien te geven welke verder verlangd mogten worden. (269)

In Commissie Ontvangen:

prachtige MOUSSELINE
voor Venstergordijnen,
Jaconats.
Handdoekgoed van deugzame kwaliteit.

(351) GEBR. ROSELJE & Co.

Herstelling en levering van alle soorten van
HOROLOGIEN, PENDULES,
REGULATEURS,
Muziek en Mekanieke Speelwerken.

Reparatie van **TIJDMETERS,**
REGELING en OBSERVATIE.
Fabricatie van fijne BIJOUTERIEN
na eigen of op te geven teekeningen.

VAN ARCKEN & Co.,

Bijouterie- en Uurwerkfabriekanten van Z. M. den Koning der Nederlanden,
hebben ontvangen:

eenige factuurtjes BIJOUTERIEN,

bestaande uit: RIJKE PARURES, DEMI-PARURES, ARMBANDEN en BROCHEN, VEST- en HALSKETTINGEN, GARNITUREN voor VEST en MANCHET, MEDAILLONS, KRUISJES, RINGEN, enz. enz. enz.

Zijn nog per eerste Mailen wachtende:

Portraitbrochen, Bayadères, Sultanes, Flacons, Ceintures enz. enz.

(271) Alsmede per *JOHANNES LODEWIJK* **een kist ZILVERWERK.**

ZAK-ALMANAK
voor
1862.

Prijs *f* 1,50, franco per post *f* 2,—.

Kantoor-Almanak

KLEURENDRUK.

Zeer gemakkelijk ingerigt tot het houden van aanteekeningen op elken dag des jaars, vermeerderd met Intrest-Rekening, vergelijkende Tafels van het Handelsgewigt en Ellenmaten van de voornaamste Landen en Plaatsen met het nieuwe Nederlandsche gewigt en maat, alsmede eene opgave van gebruikelijke oude maten en gewigten vergeleken met het nieuw ingevoerd Tiendeelig stelsel.

Prijs f 1,—. Opgeplakt f 1,50.

bij
W. BRUINING.

Mede verkrijgbaar bij M. BLOK te Cheribon. (254)

Ontvangen:

Puike Hammen en Zoetemelksche Kazen, Anchovisch en Haring in Flesschen.

(305) GEBR. BEIJNON.

Pas ontvangen:

Puike Sourabayasche AARDAPPELEN
en
groote Zeeuwsche UIJEN

à contant verkrijgbaar per 1, ½, ¼ en ⅛ picol.

Bij
(289) J. F. TENTÉE. *Molenvliet.*

Witte Stoomsuiker

voor huisselijk gebruik, in kranjangs van 25 ℔, voortdurend te bekomen bij

(310) J. SPEET.

S. B. VAN KLEEFF & Co.,

ONTVANGEN in COMMISSIE.
Goed gesorteerd
Behangsel PAPIER
Carpetten, Alcativen
EN
TAPIJTMATTEN.

(275)

TOKO EN MEUBELMAGAZIJN
VAN
Zeehandelaar & Co.,
WELTEVREDEN, *Batavia.*

Vendutien.	**Dranken.**
Commissiehandel.	**Provisien.**
Verzendingen.	**Galanterien.**

enz. enz.

BULTZAKKEN
in allerlei afmetingen.
KLAMBOEGOED
enz. enz.
(294)

S. B. van Kleeff & Co.,

Passer Pisang en Rijswijk.

Per het schip *Telenak,*

Puike Madera, Champagne, Andyvie, Roode Kool, Bloemkool, Zuurkool en Spruitjes in flesschen, Morellen op Brandewijn.

Per het schip *Louise,*
200 hammen en Rookvleesch en Ossentongen.

Per het schip *Australia,*
100 Hammen.

Per het schip *Dageraad,*
100 vatjes Boter V.D.L. (276)

Verkrijgbaar:

Schouderkwasten

met Gouden en Zilveren Koorden voor Subalterne Officieren volgens jongste besluit van Z. M. den Koning

bij L. KUIJK, *Passementwerker,*
(286) Batavia.

SELTERS WATER

op halve kruiken, getapt uit de eenigste echte bron te Selters in het groot hertogdom Nassau.

(334) VAN DEN ABEELEN & Co.

TOKO EN MEUBELMAGAZIJN
VAN
Zeehandelaar & Co.,
WELTEVREDEN, *Batavia.*

Vendutien.	Dranken.
Commissiehandel.	Provisien.
Verzendingen.	Galanterien.

enz. enz.

Op Nieuw Ontvangen:

Engelsche HANGLAMPEN.
dito. SPIEGEL MUURLAMPEN.
BUREAU INKTKOKERS.

Puike Manilla's No. 2.

(293)

Rookvleesch van het merk *H.*
Westfaalsche Hammen.
Grasboter, van der *Leeuw.*
Rolpens, Rookspek, Saucijs, Worst, en diverse Groentens, in Stopflesschen.

(284) VAN DEN ABEELEN & Co.

Jacatra
PORTIONS-TAFEL.

Des Zondags en des Woensdags

versche OESTERS.

(246)

W. J. OLLAND,
Horologiemaker, *Batavia.*

Reparatie van UUR- en SPEEL-WERKEN,

Assortiment van GOUDEN, ZILVEREN HOROLOGIEN, PENDULES en REGULATEURS.

(88)

Op nieuw ontvangen:

Americaansche FIJNE ARMSTOELEN,
en Salon Stoelen,
(dinning room chairs)

bijzonder geschikt voor EETTAFELS, voorts CRINOLINE WIPSTOELEN.

(335) VAN DEN ABEELEN & Co.

A. FOUCAULT,

à l'honneur d'informer le public, qu'il vient de recevoir directement de *Paris* par le navire *Jacob*, un grand choix de

NOUVEAUTÉS,

telles que, Coiffures, Robes, Confections nouvelles pour Dames, etc. etc.

Il vient également de recevoir un grand assortiment

D'ARTICLES POUR HOMMES,

tels que: Drap pour Habits, Tricots et Draps legers pour Paletots, véritable Flanelle Française pour Paletots du Matin, Broderies très fines, Claques et Epées pour Fonctionnaires Civils, ainsi qu'un grand choix de Chapeaux et Casquettes.

Chaussures pour Hommes et pour Dames.

(348)

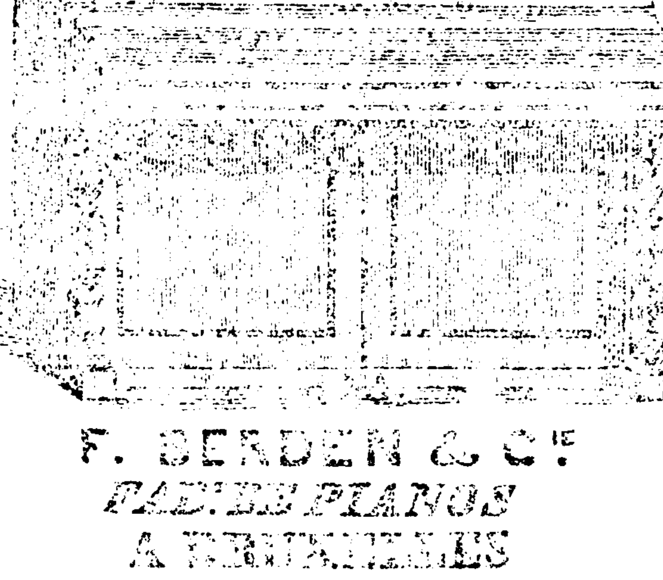

F. BERDEN & Cie
FABRIQUE PIANOS
A BRUXELLES

Per „DAGERAAD" op nieuw ontvangen

5 PIANO'S

van bovengemelden fabriekant.

(359) CASSALETTE & Co.

Maatschappij van Toonkunst.

MUZIEKALE OEFENING,
op Vrijdag den 24 Januarij 1862,
in het lokaal van den Schouwburg.

Namens de Directie,
(342) C. VRIESENDORP.
Secretaris.

Loge de Ster in het Oosten.

RECEPTIE in den 3den Graad,

op Dingsdag 28 dezer,
des avonds ten 8 uren.

De 1ste Secretaris,
(356) J. P. LOURAN.

FABRIEK
voor
STOOM EN ANDERE WERKTUIGEN,
IJzer- en Kopergieterij,
Koperslagerij en Ketelmakerij,
Stoomhoutzaagmolen
en
depot van gezaagd en ongezaagd HOUT
van
(198) J. B. DROSSAERS.

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR

met bijbehoorend Recept voor het gebruik, in het Hollandsch, per dozijn *f* 48,—.

Sulphas Quinini,

per flacon, inhoudende een ons Medicinaal Gewigt, *f* 8,—.

(360) Bij L. PLATON & Co.

Ancienne Maison Seuffert.
Combet successeur.

Désirant continuer à mériter la confiance dont ses nombreux clients l'honorent, les prévient qu'il vient de s'adjoindre un **COUPEUR** qui ayant donné des preuves de capacité dans les meilleures fabriques de Chaussures de Paris, lui permettra d'exécuter plus promptement les commandes. Il a reçu un grand choix d'articles nouveaux pour **Hommes, Dames et Enfants.**

Bottines	chevreau à élastiques.
dito	étoffe claquées verni.
dito	satin Montpensier.
dito	coutil gris.
Souliers	vernis à élastiques.
dito	satin laine.
dito	coutil gris.
dito	vernis de ville 5 nœuds.
dito	chaussons de bal garnis soie.
Bottines	Espagnoles pour Dames.
dito	Brésiliennes.
dito	Cracoviennes.
Souliers	chevreau doré brodé et uni.
dito	satin noir, gris et brun.
dito	„ Pailletés garnitures riches.
dito	„ de Gala brodés jais, garnis dentelle.
dito	„ Fénélon } assortis de couleurs.
dito	„ Milanais } assortis de couleurs.

Nœuds et boucles de fantaisie. (325)

Direct van Parijs ontvangen.

Een prachtig en smaakvol factuur

Fantasie-Goederen

bestaande uit:

Schildpad en Sandelhouten voorwerpen:

als Necessaires, Odeur Kistjes, Bijouterie Bakjes, Toilet-Flacons, benevens zeer kunstmatig uitgesnedene Ivoren Cachetten, Vouwbeenen en Pennen Houders, voorts Visite-Boekjes, Photographie-Albums, Cigaren Kokers, Porte-Montres, Surprises en een factuurtje Bloedkoralen Colliers met kruisjes, Armbandjes en Oorringen voor Kinderen, gouden alliancie Ringen en meer voorwerpen van smaak, te veel om te detailleren.

bij V. OLISLAEGER & Co.,
(337) *Juweliers en Goudsmeden,* Rijswijk.

Voor Geneesheeren

bestaat, door toevallige omstandigheden, de gelegenheid om tegen Nederlandsche prijzen, de ondervolgende, geheel nieuwe Boekwerken te verkrijgen, tegen kontante betaling; te weten:

KIWISCH VON ROTTERAU, Krankheiten der Weiblichen Geslechts, 3 deelen ingebonden.
VIRCHOW, Pathologie und Therapie, komplect zoo ver het werk uit is.
HENOCH, Unterleibskrankheiten.
SCHERER, Lehrbuch der Chemie.

(343) VAN STRAATEN.

LET WEL!

Onder nadere goedkeuring van het Gouvernement.
Wordt te koop aangeboden:

TWEE KOFFIJ-LANDEN,

tot en met 1880 bekend onder den naam van

GOENDOELAN, (distrikt *Boijolalie*),
en
SOEROWONO, (distrikt *Klathen*),

beide gelegen in de Residentie **Soerakarta.**

Liefhebbers kunnen zich bij gesloten billetten franco wenden onder La. **F.** bij den *Uitgever der Samarangsch Courant*, alwaar de bescheiden Stukken en Kaart ter inzage gedeponeerd zijn. (32[illegible])

Te Koop,

Aandeelen in de Bataviasche Zee en Brand Assurantie Maatschappij.

(347) TIEDEMAN & VAN KERCHEM qq.

Kamers te Huur.

Te bevragen bij
(317) H. MUTIER, *Goenong Saharie.*

TE KOOP

Het thans door de Heeren van Walchren & van Dorp, en het vroeger door de Heeren Brandon & Co. geoccupeerde pakhuis, beiden gelegen in de BUITEN NIEUWPOORTSTRAAT te *Batavia*.

TE KOOP OF TE HUUR

tegen 1ste MAART a. s.

Een kapitaal Heeren HUIS, gelegen in Gang Scott en thans bewoond door den Heer *Jacometti*.

Informatien bij

JACOB EILBRACHT.

(278) *Tjipinang.*

TE KOOP of TE HUUR

Het HUIS op Kebon Sirie, thans bewoond door den Heer *J. F. van Leeuwen.*

(266) DüMMLER & Co.

TE HUUR Twee Huisjes,

in de Middelburgsche straat bij het Telegraafkantoor. Met 1e. Februarij te aanvaarden.

(280) G. E. F. RIJCKMANS.

TE HUUR met 1o. Februarij 1862.

Het aangenaam gelegen HUIS te *Bidara Tjina*, ad *f* 140. 's maands

thans bewoond door den Heer *W. de Jong.*

Adres onder No. 288.

(288) BUREAU HANDELSBLAD.

TE HUUR EEN HUIS,

op Goenong Saharie,

te bevragen bij

(303) HALKEMA.

Wordt gevraagd:

Een bekwaam MACHINIST tevens Suiker koker, liefst ongetrouwd.

Adres met franco brieven onder Letter P. kantoor JAVA BODE. (302)

Wordt Gevraagd,

een Ketelmaker,

Salaris naar bekwaamheden.

Adres onder No. 312. *Bureau dezer Courant.* (312)

Wordt verlangd Kost en Inwoning voor ééne Dame bij eene fatsoenlijke familie in of nabij Batavia.

Reflecterenden gelieven zich te adresseren onder No. 287 bureau HANDELSBLAD *Batavia.* (287)

Bataviaasch Praauwenveer.

Ten spoedigste benoodigd voor de Stoomer TJILIWONG

een Machinist tevens Gezagvoerder.

(308)

Op eene Landelijke onderneming wordt gevraagd een knap Schrijnwerker of Timmerman (Europeaan).

Adres den *Uitgever van dit Blad* onder No. 336 franco. (336)

Wordt gevraagd tot het bij houden van boeken, iemand een duidelijke hand schrijvende tegen vrij genot van Kost, Inwoning en billijk salaris.

Adres Lt. W. S. Postkantoor *Tjiandjoer.* (315)

Op eene hoofdplaats in de Binnenlanden van Java wordt gevraagd eene Gouvernante, tot opleiding van eenige kinderen. Adres onder lett. L, bij LANGE & Co., boekhandelaren te Batavia. Brieven *franco.* (298)

Een jong mensch (Hollander) niet onbekend met de Fransche en Engelsche talen en het Italiaansch Boekhouden, zoekt eene betrekking op een Handelshuis of Landelijke onderneming.

Brieven franco onder No. 268 Bureau Handelsblad. (268)

Iemand van gemiddelden leeftijd, ongehuwd, bekend met de Hollandsche, Duitsche, Javaansche en Maleische talen, sedert 1853 in de militaire administratie, wenscht eene betrekking als Boekhouder of Administrateur onder aanneembare voorwaarden.

Nadere inlichtingen te bekomen bij de Boekhandelaren *Lange & Co.* met gefrankeerde brieven onder Letter A. Z. (350)

De ondergeteekenden, passagiers per het Ned: Camp. barkschip Ida Elisabeth, kapt. *W. Dooren*, achten het zich tot een aangenamen pligt, openlijk hun tevredenheid te betuigen over de goede behandeling, die zij aan boord op hun reis naar Java hebben ondervonden, en bevelen dientengevolge genoemden bodem en Kapitein ten zeerste aan voor den overvoer van passagiers.

C. P. LAMMERS VAN TOORENBURG.
GRISART en familie.
N. J. H. VAN SLIJPE.
K. L. VISHER.
(326) F. B. D. VAN SLIJPE.

De achterstallige debiteuren der firma VAN RIET & TER GOUW alhier, worden naar aanleiding van de ontbinding dier firma verzocht ten einde zich voor geregtelijke vervolging te vrijwaren, hun Debet binnen den tijd van ééne maand bij de ondergeteekenden als liquidateurs aan te zuiveren.

N. VAN RIET.
A. WIJNVELDT.

BATAVIA, 1 Januarij 1862. (361)

Let Wel.

In de Wagenverhuurderij van den ondergeteekende bestaat steeds gelegenheid tot het repareeren van alle soorten Voertuigen, voorzien zijnde van een kundig personeel.

Tevens is voortdurend te bekomen onharige Paddie groote bossen van 10 katjies à 40 cent.

(339) J. H. WEBER.

De ondergeteekenden hebben op heden alhier een

HANDELS-, EXPEDITIE- en COMMISSIE-HUIS

opgerigt, onder de firma van

NIEUWVEEN & SCHUIJMER.

SAMARANG, J. NIEUWVEEN.
1 Januarij 1862. D. SCHUIJMER.
(279)

Information to English, French, German Gentlemen.

Gentlemen, desirous of learning, by an agreeable and rapid way, to speak and write Dutch, may apply themselves to

I. J. J. SNELLEBRAND, *Translator.* Gang Pool.

(273) In Town, Toko Brandon & Co.

L. BARTEL,

Chirurgien-Dentiste,

is dagelijks te consulteren over alle TECHNISCHE en TANDHEELKUNDIGE OPERATIEN in het

(363) HOTEL DES INDES.

PHOTOGRAPHISCH ATELIER,

RIJSWIJK,

VAN

WALTER WOODBURY.

dagelijks geopend van half acht tot 12 uur.

(362)

Namens de DIRECTIE VAN HET BATAVIAASCH TOONEEL wordt bekend gemaakt dat de

TREKKING der LOTERIJ

zal plaats hebben op Maandag den 17den Februarij 1862, des morgens ten 9 ure in een der lokalen der Societeit DE HARMONIE in het openbaar, ten overstaan van den Notaris Mr. M. MEERTENS.

De nog overschietende loten zullen uiterlijk tot ultimo dezer verkrijgbaar zijn bij de Heeren F. H. TIEDEMAN, F. P. J. STORM VAN 'S GRAVESANDE, Mr. R. V. HEIJLIGER en H. ROCHUSSEN te Batavia, C. VON BORNEMAN te Samarang en SCHIMMELPENNINCK & Co. te Sourabaija.

De Secretaris,
H. ROCHUSSEN.

BATAVIA, 18 Januarij 1862. (316)

I. J. J. Snellebrand,

Beëedigd Translateur voor de ENGELSCHE, FRANSCHE, HOOGDUITSCHE en NEDERLANDSCHE TALEN, is dagelijks van des morgens 10 tot 2 uren te spreken in de stad, boven de Toko van de Heeren *Brandan & Co.* Hij beveelt zich aan tot translaat, Correspondentie, enz. in bovengenoemde talen. (272)

Singapore Dry Dock.

The Patent Slip & Dock Co. are prepared to execute Ship's repairs of all descriptions in the most efficient manner under the supervision of European Ship Wrights and Engineers.

The Dock (opened in March 1859) admits two Vessels at one time, being 400 feet in length, and there is considerable accommodation at the adjoining wharfs.

Information may be obtained at the office of Messrs. Paterson, Simons & Co. *Singapore.*

WM. CLOUGHTON.
Director.

New Harbour, Singapore.

Droogdok te Singapore.

De Patent Slip en Dock Company zijn bereid tot het doen van alle mogelijke reparaties aan Schepen en zulks op de meest voldoende wijze en onder opzigt van Europesche Timmerlieden en Werktuigkundigen.

Het Dok (in Maart 1859 geopend) kan twee Schepen te gelijker tijd bevatten, zijnde 400 voet lang en is hiertoe bijzonder geschikt door deszelfs aangrenzende Werven.

Informatien zijn te bekomen aan het Kantoor van de Heeren Paterson, Simons & Co. *Singapore.*

WM. CLOUGHTON.
Directeur.

New Harbour, Singapore. (255)

Ned-Ind. Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij.

Genoemde Maatschappij is voortdurend bereid tot sluiten van verzekering tegen schade door

BRAND

te veroorzaken, hetzij op Suiker-, Koffij-, Thee- of andere Etablissementen en Inventaris, als op Woonhuizen, alsmede Inboedel en Meubilair, waarvan de premie bedraagt tusschen 25 en 75 Cents 's jaars voor iedere verzekerde *f* 100,—, afhankelijk van den stand van het perceel en zijne belendingen.

Namens het Bestuur,

P. TIEDEMAN Jr., Directeur,
F. H. TIEDEMAN, waarnd. Directeur.

Agenten op Java.

FRASER, EATON & Co., te *Soerabaya.*
B. KOPERSMIT & Co., *Samarang.*
SAPORTAS & Co., *Cheribon.* (89)

Tudor Ice Company.

The undersigned hereby gives notice that it is the intention of the Tudor Ice Company of *Boston* U. S. A., to establish a branch at this port. A locality for the Ice house has been secured; and upon the arrival of the Resident Agent of the Company with the first Cargo, reserved here in March, further notice will be given.

HENRY SMITH Jr.,
BATAVIA, Agent pro. tem.
18 January 1862.

Tudor IJs Maatschappij.

De ondergeteekenden heeft de eer te berigten dat de Tudor IJs Maatschappij te *Boston* V. S. van N. A., voornemens is eene branche alhier opterigten.

De gelegenheid voor een IJshuis is verzekerd, en bij aankomst van den permanenten agent met de eerste lading IJs (waarschijnlijk in Maart e. k.) zal nopens verdere bijzonderheden berigt worden gegeven.

BATAVIA, De tijdelijke Agent:
18 Januarij 1862. HENRIJ SMITH Jr.
(290)

Ontvangers van de onderstaande Goederen van Nederland, met de volgende schepen aan Order, alhier aangebragt:

per »Dageraad",

JFS. 26^{43}/$_{46}$. 4 kisten MANUFACTUREN, afgeladen door *J. F. Scholten*, Almelo;

en

per »Nederwaard",

TE. 1/12. 12 kisten WIJN, afgeladen door *van Nievelt & Co.*, Rotterdam.

Gelieven zich ten spoedigste bekend te stellen bij

de Agenten,

(324) J. F. VAN LEEUWEN & Co.

HOUDERS VAN COGNOSSEMENTEN OVER

G M T 1/10 10 kisten GLASKORALEN,

aan order afgescheept door de Firma *Alstorphius & von Hemert*,

1/80 80 vaatjes MENIE

aan order afgescheept door de Firma *Bauze & Stolte*, met het Ned. schip *Bernard & Agnes*, gelieven zich ten spoedigste bekend te stellen bij

De Agenten,

(329) PAINE, STRICKER & Co.

Houder van Connossementen aan order over:

50,000 stuks Waalsche MOPSTEENEN

afl uder H. G. Th. Crone, alhier uit *Nederland* aangebragt met het schip *Australie* Kapitein Jochems, gelieve zich bekend te maken aan de ondergeteekenden

(283) B. KOPERSMIT & Co.

Houders van Cognossement over:

twee zakken KLINKNAGELS

aangebragt van Rotterdam per het Ned. Schip „JACOB" kapitein *J. Mulder Drenth*, worden verzocht zich ten spoedigste bekend te stellen bij

de Agenten,

(274) BüSING, SCHRöDER & Co.

Houders van Cognossementen aan order over

S 1543/1544 2 Kisten HALFZIJDEN GOEDEREN, afgeladen door *Wm. Wilson*, benevens over

D & C H 1/25 25/2 Pijpen }
G H 5 Okshoofden } inhoudende AZIJN,

afgeladen door *G. E. J. Ham.*

aangebragt van Nederland per Ned. Schip *Telanak*, kapitein F. H. Popken, gelieven zich ten spoedigste bekend te stellen, zijnde het schip gereed om te lossen.

De Agenten,

(306) G. BUIJN & Co.

Houders van Cognossement over

TE 27 kisten WIJN,
» 1001. 1 kist,

aan order afgescheept door de Heeren *Torchiana & van der Elst*, met het Ned. schip GELDERLAND, gelieven zich ten spoedigste bekend te stellen bij

de Agenten,

(330) PAINE, STRICKER & Co.

Houders van Cognossementen aan order over:

de navolgende GOEDEREN van Amsterdam aangebragt met het schip »Louise" kapitein *P. Buijs Jr.*, gelieven zich bekend te maken bij de ondergeteekenden.

-O- 1. 200/4 kistjes Rozijnen, } afladers *Grein & Hooft.*
» 2. 50/4 » do. }
S 200 Hammen, }
c 6 vaten Spek, } afladers *F. Salomonson Jr.*
12 Nagelhouten, }

(282) B. KOPERSMIT & Co.

Vertrekkende Personen.

*V. Oliesla*ger en *familie* repatriëert. (299)

Passage naar Nederland

Wordt aangeboden met het gunstig bekende Nederl. schip

PETRONELLA CATHARINA,

Kapt. C. H. VAN DER VEEN,

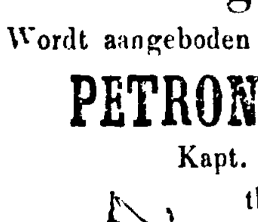

thans liggende ter reede van Samarang, om met het einde van Januarij 1862 van hier naar Nederland te vertrekken. Het schip is voorzien van ruime en luchtige hutten en voert eenen bekwamen Geneesheer.

Nadere informatien bij de Heeren VAN DEN BROEK & VEECKENS te Samarang of alhier bij

de Agenten,

(364) C. BAHRE & G. KINDER.

STOOMVAART in den INDISCHEN ARCHIPEL.

Het vertrek der Stoomschepen gedurende de maand Januarij 1862 is geregeld als volgt:

van BATAVIA

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 1sten en 15den.

naar SAMARANG en SOERABAYA den 7den, 15den, 22sten en 30sten.

naar BILLITON, PONTIANAK en SINKAWANG den 8sten.

naar BENKOELEN en PADANG den 23sten.

van SOERABAYA

naar SAMARANG en BATAVIA, den 7den, 15den, 23sten en 30sten.

naar MAKASSAR, TIMOR KOEPANG, DELIII en de MOLLUKKEN den 13den.

naar BAWEAN en BANJERMASSING den 27sten.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

W. CORES DE VRIES } te *Batavia* en te *Soerabaya*

(256) NIEUWVEEN & SCHUIJMER te *Samarang.*

Passage naar Soerabaya,

wordt aangeboden met het Nederlandsch Fregatschip

DOELWIJK,

Kapitein Hoefman, hetwelk eerstdaags daar heen zal vertrekken.

Wegens Passage nadere inlichtingen bij

de Agenten,

(331) METZENDORFF, WILMANS, RUYS & Co.

Passage naar Rotterdam,

wordt aangeboden met het Snelzeilend Nederl. Schip

MEDEA,

Kapitein J. Lourens, om in het laatst der volgende maand van hier te vertrekken. Informatien te Batavia REYNST & VINJU,
» Soerabaya ANEMAET & Co.,
(323) en » Passaroean bij den Gezagvoerder.

Voor passage naar Rotterdam,

wordt aangeboden het Nederlandsche schip

Isaac da Costa,

Kapitein C. E. Löschen.

Deze bodem is thans te Cheribon ladende en zal tegen medio Februarij 1862 de reis naar NEDERLAND aanvaarden.

Nadere informatien bij

de Agenten,

(320) C. BAHRE & G. KINDER.

Passage naar NEDERLAND

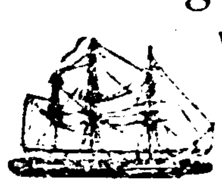

wordt aangeboden met het wel bekende Nederlandsch schip

SENIOR,

Kapt. R. P. BAKKER,

thans ladende te Tagal, welke bodem met het einde van Januarij 1862 de reis naar Nederland zal aanvaarden.

Nadere informatiën bij

de Agenten,

(365) C. BAHRE & G. KINDER.

Uittreksels uit officiëele mededeelingen.

Op Vrijdag den 14dan Maart 1862, zullen bij 's lands-pakhuizen te Soerabaija in het openbaar worden verkocht: 400,000 Amsterdamsche ponden doorgekapt Kopergeld, waarvan monsters ter bezigtiging liggen op de door de betrokkene hoofden van gewestelijk bestuur aan te wijzen plaatsen.

De aandacht van den Resident van Batavia gevestigd zijnde op de omstandigheid, dat niettegenstaande het verbod dienaangaande opgenomen in art. 18 der instructie voor den rooimeester (Staatsblad 1825 no. 7), § 9 van art. 6 der keur tegen het beschadigen van 's lands waterwerken (Staatsblad 1854 no. 95), de oevers der rivieren en kanalen binnen de stad en voorsteden van Batavia en speciaal de open Loodsen aan de Groote Rivier binnen de stad, ontsierd worden door daar langs of daarin opgestapelde materialen, gereedschappen en koopwaren zoodat niet zelden zelfs de vrije toegang tot de rivieren en kanalen belemmerd wordt.

Zoo acht hij het niet overbodig, belanghebbenden nogmaals aan deze verbodsbepalingen te herinneren, zullende de op de overtreding daarvan bedreigde straffen zonder oogluiking door hem worden toegepast.

De resident van Samarang maakt bekend, dat op Donderdag den 6den Februarij 1862, 's morgens ten 10 ure, ten zijnen bureele eene uitbesteding zal worden gehouden voor het wasschen van de Kleeding der Dwangarbeiders, ter verpleging opgenomen in hetstadsverband alhier.

Die uitbesteding zal plaats hebben op de voorschriften van het reglement op de uitbestedingen, (staatsblad 1829 no. 67), en bij afbod.

Gadinghebbenden worden verzocht hunne inschrijvings-billetten tijdig bij den resident alhier in te dienen en de uitbesteding bij te wonen of zich daarbij te doen vertegenwoordigen.

De voorwaarden liggen ter inzage op het residentie-kantoor alhier.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 16 tot en met den 22 Januarij 1862.

MARINE HOTEL. Klein, Mulkes, Marinkelle, van Onrust. — v. Rappard, van Batavia. — Hansen, Gaaff, P. Buijs, W. Dooren, Ouwehand, v. Dolder, Henning, van Nederland.

JAVA HOTEL. Klotofsky, van Buitenzorg. — Buschmann, van Bushire. — Blaakert, van Newcastle. — Admiraal, Beijerinck, Gribling, Kleijneberg, De Doer, van Nederland. — van Doornum, van Muntok. — W. Vogel, van Soerabaija. — J Vogel, van Rotterdam. — Carlier, van de Reede.

HOTEL WILLEM II. W. D. J. Cox, E. W. W. Mol, van Weltevreden. — Dekkers, van de Reede. — Pordon, van Singkawang. — Glein, Nilans, Schulmijer, A. J. van Ginne, P. van Eijk J. A. Buddingh, M. Sablairolles, C. A. Gobeus, A. H. De Bruin, J. C. P. Weltter, A. T. A. de Meij Mecima, J. M. van Rijn, W. P. Grouveldt, Loa Noni, vaa Nieuwediep. — De Kroon, echtg. en 2 kinderen, J. G. Koker, van Nederland. — J. G. Maijer, van Loenen, van Ham, van Harderwijk. — Eisinger en echtg., De Haan, van Amsterdam.

HOTEL DES INDES. Th. Brendli, van Batavia. — van der Meersch, van de Reede. — N. Hofstede en familie, Nije, van Borneo. — Verwoert en familie, van Amsterdam. — F. van Vollenhaven, van Buitenzorg.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Velders, van Sintang. — Krantz, O. Scholtens, van Batavia.

HOTEL DE L'UNIVERS. B. Ordeven, E. J. Thoman, J. P. Bungner, A. Thoman en echtg., E. Schoper, K. L. Visher, N. F. H. van Slijpe, F. B. D. van Slijpe, C. Heeland, J. de Vogel, G. P. M. G. Gaseren en familie, Pebaque, W. E. Merchall, van ....?

Gouvernements-Besluiten, benoemingen, enz.

Civiel Departement;

verleend:

een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den resident van Banjoemas *S. van Deventer* Jsz;

benoemd:

tot resident van Banjoemas, de adsistent-resident van Djokjokarta, *J. P. Zoetelief;*

tot eersten kommies op het bureau van den adsistent-resident voor de policie der stad en voorsteden van Batavia, de tweede kommies op het residentie-kantoor aldaar *J. E. W. Ritter;*

tot tweeden kommies op het residentie kantoor te Batavia, de derde kommies op het residentie-kantoor te Tjiandjoer (Preanger Regentschappen) *G. Busselaar;*

tot derden kommies op het residentie-kantoor te Tjiandjoer (Preanger Regentschappen), de ambtenaar op wachtgeld *J. F. Dinger;*

tot hoofd-opzigter bij de sluis, kunst- en waterwerken in de afdeeling en residentie Soerabaija, uitmakende het algemeen stelsel van water verdeeling dier afdeeling, de schout bij de policie te Soerabaija *J. B. Oosterweeghel;*

tot archivaris bij de algemeene rekenkamer, de eerste klerk bij die kamer *C. J. A. Fisser.*

Militair Departement;

verleend:

een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein-adjudant bij den staf van den Gouverneur-Generaal *C. J. R. List;*

ontslagen:

op hun verzoek, eervol, uit Z. M. militair dienst, de eerste luitenant der infanterie *L. J. W. Gout* en de tweede luitenant bij dat wapen *W. F. A. van der Brugghen;*

overgeplaatst:

bij de militaire en civiele geneeskundige dienst te Bezoeki, de officier van gezondheid der derde klasse *C. Mioulet*, van het groot militair hospitaal te Weltevreden.

De diskussien over de Staatsbegrooting voor 1862.

Reeds na aankomst der vorige Mail waren wij in staat, onze lezers het verhandelde in de zitting der 2de Kamer van den 25 November jl. mededeelen.

Sedert zijn die diskussien voortgezet en waren bij het vertrek der Mail op den 9den December niet verder dan tot het 5de hoofdstuk (binnenlandsche zaken) gevorderd.

Wij kunnen die langdurige beraadslagingen, die reeds 22 vellen der bijlagen van het staatsblad beslaan, niet in hun geheel wedergeven; wij kunnen hier alleen konstateren, dat de kolonien het *pivot* vormden, waarop nagenoeg de geheele redetwist draaide.

Men mag zich wel verwonderen, dat juist *zij* daarbij den meest beslissenden toon voerden, die vooraf verklaarden, *niet deskundigen* te zijn, en die vroeger — tijdens het Ministerie van den heer Rochussen — telkens het verwijt rigtten tot de Kamer, dat zij zich een onbehoorlijke en schadelijke inmenging in koloniale aangelegenheden veroorloofde, *omdat* zij grootelijks uit *niet deskundigen* zoude bestaan, tegenover den Minister R. die volgens hen, de eenige deskundige in den lande was.

Wanneer men de redeneringen van de meeste leden der Kamer analyseert, dan komen zij op het *axioma* neder: allen, die in Indie een vrij mededingend stelsel van produktie voor den uitvoermarkt verlangen, zijn niet alleen sloopers, maar monopolisten, die aan *partikulieren* willen geven, wat aan *allen, namelijk den staat,* toebehoort. Onder staat wordt natuurlijk begrepen Nederland met zijn *drie millioenen zielen:* de 20 millioenen inboorlingen van Indie tellen niet mede en natuurlijk; zij hebben geen ziel.

Enkelen zijn een weinig verder gegaan en willen wel eenige geringe koncessien doen aan Indie: zoo zijn er, die den inlander wel even hard als vroeger en voor even gering loon als vroeger, willen laten werken, *maar:* zij willen hem tot loon voor dien dwangarbeid ten behoeve van Nederland en diens zielen tot *kristen* maken.

Zij mogen wel eens nalezen, wat *Guatimozin* zeide, toen hij op den rooster lag, om hem zijn goud af te dwingen en men hem oplettend maakte, dat hij, ten minste toch in den kristen-hemel zou komen.

Al de redevoeringen echter, ook die der meest liberale leden, met exceptie van den heer v. Hoëvell, zoo ver zij zich aan den Minister adresseerden, drukten als schering en inslag het verzoek uit van *Hieronimus Jobs* in den brief aan zijn vader:

Vergesst doch die dreissig Dukaten nicht. (Raak niet aan het *Batig Slot!*)

Wij zullen, zoodra de plaatsruimte het toelaat, eenige der meest saillante redevoeringen geheel in ons blad overnemen, o. a. die van den Minister van kolonien.

Toen wij in Junij jl. onze denkbeelden ontwikkelden over de *koloniale politiek* van het nieuwe Ministerie, zeiden wij het volgende:

> Indien het waar is, dat een zeer bekend en zeer geestig staatsman eens gezegd heeft: „*Mr. Baud a gouverné à la barbe de Mr. Thorbecke; il avait inventé Mr. Pahud*" ... wij gelooven niet, dat deze minister aan iemand het regt zal geven te beweren: *n'j'ai inventé Mr. Loudon.*"

De redevoeringen van den Minister van kolonien leveren het bewijs, dat wij ons niet vergist hebben. Zij bewijzen nog meer.

Zelfs de vrienden en vereerders van den heer Loudon hebben herhaaldelijk de vrees geuit, dat hij voor de hooge betrekking van Minister, vooral in dit gewigtig tijdperk, wel met den besten wil, het goede te verrigten, bezield is, maar het noodige talent, o. a. dat van redenaar miste.

Zij zullen nu ontwaren, dat zij zich in hem vergist hebben, evenzeens als vroeger in den heer P. Mijer, dien men voor een staatsman hield en die nu weder gebleken is, slechts een spitsvondig pleiter te zijn: het omgekeerde verschijnsel doet zich thans voor. De *jeugdige* Minister heeft alle redenaars-kunsten versmaad, maar bewezen, het beginsel te omhelzen, dat *eerlijkheid* in onzen tijd *de fijnste diplomatie* is en dat hij niet alleen aanspraak heeft op den naam van een *eerlijk*, maar ter dege ook op dien van een *Staatsman.*

Op een enkele uitdrukking van hem wijzen wij met het uiterste genoegen.

De Minister heeft zich in den aanhef zijner eerste redevoering eenigzins heftig uitgelaten over de *kwade trouw* die in de oppositie tegen hem doorstraalt; hij had daarbij vooral het oog op de oppositie, die in het *Nieuwe Dagblad* tegen hem wordt gevoerd onder het patronaat van mannen, die al te bekend zijn, dan dat men die zou behoeven te noemen.

In een latere redevoering heeft hij zijne uitdrukkingen opgehelderd, door te zeggen:

„*Ik ben te velde getrokken tegen* KWADE TROUW, *niet tegen* EERLIJKE OPPOSITIE."

Zoodanigen Minister en de Regering, die door hem voor Indie is ingesteld, zal wel elk publicist, die *niet ter kwade trouw* is, moeten ondersteunen. Wij kunnen dat met te meer geruststelling doen, nu wij uit zijn mond te verzekering hebben, dat wij met hem en de Regering over sommige beginselen verschillen en haar kunnen bestrijden, zonder daarom van *oppositie quand même* beschuldigd te worden, gelijk dat vroeger hier het geval was. Het tegendeel zoude ons overigens nimmer belet hebben, ruiterlijk voor onze meening uittekomen, maar wij vinden onze taak toch aangenamer bij een Regering, die ook eerlijke tegenspraak op prijs weet te stellen.

Wat de publicisten *in Indie* aangaat, die zich op het terrein van het *Nieuwe Dagblad* bewegen, de woorden van den Minister over oude vrienden, thans zijne bestrijders, zijn ook op hen ten volle toepasselijk.

L.

Ingezonden Stukken.

De oorlog op Borneo.

> Daar zoowel de roof als de voortbrenging haren oorsprong vinden in het menschelijk hart, zouden de wetten van de Maatschappij niet in Harmonie zijn indien de laatste op den langen weg den eersten niet onttroonden.
>
> BASTIAT, Harmonies Economiques.

Sedert ruim twee jaren is een deel van Borneo in opstand tegen ons gezag. Om die opstand te dempen en de moord in Mei 1859 gepleegd te wreken zijn reeds stroomen bloed en schatten geld ten offer gebragt en nog woedt de oorlog voort met wisselende kansen.

De vijand hier verdreven, verschijnt weer elders en wordt niet ontmoedigd, naast de officiele rustverzekeringen hoort en leest men telkens weer van nieuwe offers en herhaalde worstelingen en algemeen wordt erkend dat het einde van den strijd niet is te voorzien.

Het is niet dat het onze krijgers aan moed en volharding, den bevelhebber aan beleid en kunde ontbreekt; de magt ter zijner beschikking gesteld is betrekkelijk sterk, als men het handvol dapperen rekent dat zoo menig krijgshaftige en talrijker volk heeft onderworpen of tot rede gebragt, maar het leger op Borneo verliest zich in die onmetelijke wildernissen in het vervolgen van eenen zich verstrooijenden vijand die weinig of niets te verliezen heeft, die elk treffen zorgvuldig mijdt en slechts Bentings maakt om ze bij onze nadering te verlaten, als even zoo vele lokazen opgerigt om onze troepen bij het heen en weder trekken af te matten en te bestoken. Zijne vlugt is geene nederlaag, daar deze voor af berekend is, heeft hij onder het wijken een der onzen nedergeveld, dan rekent hij een voordeel behaald te hebben en weinig baat het onze dapperen den vijand uiteen te drijven zonder daardoor zijne magt te ontzenuwen.

Antasarie bezet thans Goenoeng Tongka, van daar verdreven zal hij naar elders wijken, tot eindelijk onze magt ontoereikend zal zijn hem te vervolgen, om dan weder invallen te doen op ons gebied en bij onze nadering terug te trekken.

Is nu het einde van zulk eenen oorlog met onze beschikbare magt in een land als Borneo te voorzien!

Gesteld dat men de hoofden van den opstand in handen krijgt of tot onderwerping dwingt, zal dan een volk dat jaren lang een zwervend oorlogsleven geleid en ons gezag getrotseerd heeft, eensklaps herschapen worden in rustige burgers en gehoorzame onderdanen. Gesteld dat wij na eenen bloedigen en kostbaren strijd den Bandjarees onder den voet krijgen, hun dwingen om kwartier te vragen, dat geen verzet elders in onze kolonien ons verhindert de daartoe verwachte magt op Borneo te ontwikkelen, dat men in 't kort tot de eenige oplossing komt die het zwaard kan geven, onderwerping door geweld, dan zal die onderwerping ook met geweld gehandhaafd moeten worden en dat middel is kostbaar behalve dat het op den duur onvoldoende is.

Maar is er dan geene andere magt dan die van het zwaard, geen ander gezag dan dat van de sterkste. Geen andere rede dan het geweld om den Bandjarees te onderwerpen! .... En waarom dan zou hij eene uitzondering maken op andere volken ook die van deze archipel daaronder gerekend. Het meerendeel van ieder volk heeft eenen afkeer van den oorlog omdat die zijne belangen schaadt. In een oogenblik van overmoed of hartstocht mogen de strijders worden toegejuicht, weldra herneemt de koele rede het voor een oogenblik verloren overwigt. De rampen van den oorlog, de verdrukking die het volk van de zijde der krijgsmannen te verduren heeft, doen het naar rust en vrede haken en alleen door geweld uit te oefenen zal de oorlog kunnen worden voortgezet als nu in die streken die reeds door ons bezet en van opstandelingen gezuiverd zijn een civiel bestuur georganiseerd en het gezag in handen gesteld werd van kundige en ervaren ambtenaren, van mannen van beproefde kennis, ondervinding en geschiktheid, die zich ten taak zouden moeten stellen om de bevolking de zegeningen te doen ondervinden van een geregeld bestuur en niets zouden moeten sparen om welvaart te bevorderen, om ons gezag te doen vertrouwen en liefhebben, dan zou het weldra voor den Bandjarees aanschouwelijk worden wat hij onder zulk een bestuur te winnen had en de keus tusschen verzet en onderwerping zoude niet moeilijk voor hem zijn. Eenmaal het vertrouwen gevestigd en het volk tot het begrip van zijn belang gebragt hebbende, zou de tegenstand zich bepalen tot eenige hoofden en roovers, die weldra van lieverlede hunnen aanhang verliezende, geheel onschadelijk zouden worden en zoo zou de oorlog eindigen faute de combattant: niet omdat een der partijen verdelgd of vernederd werd, maar omdat die vrijwillig zich onder ons bestuur scharende de patjol voor het zwaard gewisseld had terwijl ons prestige meer nog dan door het schitterendst wapenfeit zou zijn hersteld.

Maar is er dan niet reeds een civiel bestuur in Bandjermassin georganiseerd, er zijn immers Assistent-Residenten en Controleurs; neen er zijn Majoors en Kapiteins en Luitenants met die betrekking belast en noemt ge dat ervaren ambtenaren voor het binnenlandsch bestuur, of is hen met die titel ook de geschiktheid voor die werkkring toegewaaid en bestaat de daartoe benoodigde kennis in eene kunstgreep waarvan men het geheim slechts behoeft te weten om die in praktijk te kunnen brengen.

Het is waar, wij tellen onder de officieren van het O. I. leger mannen, die als Gouverneurs of Residenten het bewijs geleverd hebben van alle vereischten te bezitten om een land te kunnen besturen en dikwijls is het verkieslijk dat het Civiel en Militair gezag in eene hand vereenigd is. Maar iets anders is het de algemeene leiding te hebben over een gewest waar bekwame ambtenaren in de onderafdeelingen zijn geplaatst, dan zelf het bestuur en zulk eene afdeeling uit te oefenen. Voor het eerste is algemeene kennis noodig, voor het laatste kennis en praktijk van de bijzonderheden.

Het zij verre van mij de kundigheden van de officieren in twijfel te trekken die in het Bandjarsche met het Civiel gezag zijn belast, ik veronderstel dat zij kennis en bekwaamheid bezitten, ook meer dan direct voor hun vak vereischt wordt, maar is het mogelijk dat, daargelaten de moeijelijke studie en langdurige ondervinding die voor het binnenlandsch bestuur vereischt worden, bij die het uitgetrokken zwaard, het zinnebeeld van geweld, nog tusschen de vingers klemt, die zijn roem zoekt in den strijd, der bevolking rust en vrede kan beloven zal zij in hen vertrouwen stellen, die gisteren nog in hare woning en padieschuur de roode haan liet kraaijen, of behoeft de bestuurder het vertrouwen der bevolking niet?

Zal de jeudige officier, die zijn kruis nog moet halen zooveel zelfverloochening bezitten, om dat op te offeren ten beste eener taak waar hij niets voor gevoelt, voor een baantje dat hij ter loops waar neemt, zal hij van vrede spreken waar hij zou kunnen strijden! De ongewillige, dikwerf bevreesde inlander is voor hun een brandal die beschoten, de gehoorzame, een koelie die belast moet worden. Neen, driewerf neen, die zich voor dat vak niet door ernstige studie en langdurige praktijk heeft bekwaamd, die er zijn levensdoel niet van gemaakt heeft om te zijn een pionier der beschaving, een weldoener van het hem toevertrouwde volk, die zijne werkkring niet liefheeft, is voor het binnenlandsch bestuur ongeschikt. Het is geen kunstje dat men afluistert, het is eene verhevene wetenschap, die zoo weinige ernstige beoefennaars telt omdat hare eischen zoo streng zijn.

Maar zal men zeggen de onmondige, luije onverschillige, domme inlander regeert men immers met bajonet, en rottan; welk ander middel wilt ge dan toch wel bezigen om hun tot rede te brengen? Juist omdat ge dat niet begrijpt kan ik het u niet zeggen. There are more things in heavy and earth, than are dreamt of in your philosophy.

December 1861. v. d. H.

Batavia.

Men maakt ons oplettend, dat Z. Exc. de Luitenant-Generaal J. van Swieten, kommandant van het Indisch leger, *geen verlof* naar Nederland aangevraagd, maar zijn verlangen heeft te kennen gegeven, om te worden *gepensioneerd.*

Men deelt ons mede, dat de Regering, om in de behoefte van het loopende jaar te voorzien, van voornemen is, 25,000 koyangs Zout van *Siam* te laten aanvoeren. De faktorij der N. H. Maatschappij is reeds gemagtigd tot den aankoop aldaar van 12.500 koyangs.

Al de plaatsen, waar vroeger Zout werd gefabriceerd en die gedeeltelijk stil stonden, komen dit jaar weder in aktiviteit.

Het plan schijnt te bestaan, om aan alle burgerlijke ambtenaren een aan hunne bezoldiging geëvenredigde vergoeding voor huishuur toeteleggen.

Men schijnt van voornemen te zijn, het innen van kortingen op traktementen voor schulden van Gouvernements wege voortaan te weigeren en aan die zaken haren natuurlijken loop te laten; men zoude dat voornemen hebben opgevat door de verkregen ondervinding, dat die maatregel alleen geringe ambtenaren en subalterne officieren wezenlijk treft en dus doelloos is.

Wij vernemen met genoegen dat de Majoor Verspeijck, civiele en militaire gezaghebber ter Z. en O. kust van Borneo, buitengewoon is bevorderd tot Luitenant-Kolonel.

Per telegram ontvingen wij van Sourabaya het berigt van het overlijden — den 21 dezer — van den HoogEdel Gestrengen heer C. F. Goldman, Gouverneur der Molukko's ridder der Milit. Willemsorde 4de kl., der orde van den Nederlandschen Leeuw en Kommandeur van de Eikendroon.

De overledene genoot door zijn regtschapen karakter en minzame inborst de achting en genegenheid van ieder, die met hem in aanraking kwam.

Naar aanleiding van een ingezonden stuk in No. 5 van de *Java-Bode* aangaande het stranden der *Gertrude* wenscht men, door middel van dit blad daarop te repliceren:

Dat het bergen der lading *tin*, in genoemd vaartuig wel ter dege is gegund aan de firma W. Cores de Vries *zonder inschrijving of bekendmaking.*

Men acht zich verzekerd, dat dit *niet* is geschied met het oogmerk, om die firma *eene gunst* te bewijzen, maar om reden men bij het bestuur *vooronderstelde*, dat de firma W. C. de V. de beste middelen tot berging bezat.

Men beweert echter dezerzijds, dat die vooronderstelling onjuist is.

De schrijver X in de J. B. zegt: dat er met een *stoomschip* moest gewerkt worden:

Men vraagt; of de *Oenarang geen stoomschip* is.

Men vraagt, of de firma W. C. de V. een stoomschip bezit, dat aan de *Oenarang* kan gelijk gesteld worden.

Men vraagt, of het — indien men het bergen zonder inschrijving wilde gunnen — niet rationeeler ware geweest, dit te gunnen aan het beste stoomschip en dit te meer, aangezien het Gouvernement nu reeds sedert een jaar de firma W. C. de V. *begunstigt* met het privilegie van het vervoer van 's Gouvernements passagiers en goederen langs de Noordkust van Java en zulks in strijd met het kontrakt, met die firma gesloten en in strijd met de regten, aan andere stoomboot maatschappijen vroeger toegekend, die men echter bij een besluit van 3 Februarij 1861 No. 5 zonder aanleiding van wege die maatschappijen heeft teruggenomen.

Men erkent, dat ook dit *niet* is geschied om eene gunst te bewijzen, maar door verkeerd begrip aangaande het kontrakt, maar men beweert, *dat het altijd eene gunst blijft* ten prejudice van de particuliere stoomvaart in Indie, van het algemeen en van den Staat.

De heer X. meent, dat de preferentie aan de firma W. C. de V. is gegeven, omdat die een *duikertoestel* bezit.

Men vraagt dezerzijds, of men dan niet weet, dat de inlandsche duikers zich van zoodanig toestel niet willen bedienen?

Zoo echter ja, dan vraagt men of bij het bestuur te Batavia niet bekend is, dat zich te *Onrust twee perfect ingerigte duikertoestellen* bevinden, die ten behoeve der zeevaart tegen vergoeding telkens kunnen geleend worden, wanneer dat noodig is?

Men vraagt, of daarom niet in het algemeen belang de gunning tot het bergen aan het tin had moeten geschieden *bij inschrijving* en aan hem, die voor het minste bergloon inschreef?

Men vraagt, of het bestuur daarom niet verpligt was, die berging aan de boekhouders van de *Oenarang* op te dragen?

Eenigen tijd geleden moest een schip met zout van Sumanap naar Tjilatjap gesleept worden; de eigenaren der *Oenarang* vroegen *f* 12,000 de firma W. C. de V. *f* 10,000

De *Oenarang* heeft eene machine van 260, de Palembang eene machine van slechts 140 paardekracht.

De *Oenarang* bood dus door zijne veel betere middelen de beste waarborgen voor het gelukkig volbrengen van den togt.

Men vraagt, of toen ook de vracht is gegund aan hem, die de beste middelen bezat, dan wel aan hem die voor de geringste som had ingeschreven?

Men vraagt eindelijk, of het, in het algemeen en staatsbelang, niet hoog tijd wordt dat het Gouvernement, aangaande uitbestedingen en stoomvaart een besluit neme, dat beter strookt met billijkheid en het algemeen belang, dan in de aangehaalde feiten is gebleven.

Aangekomen en Vertrokken Personen.

Van *Nederland* per *Landbouw*, kapt. Kleijnenberg: de heer L. de Kroon, echtg., 2 kinderen en 1 Jav. meid; de heeren F. J. Brevet en echtg., L. W. Gribling, J. A. Buddingh, W. P. Groenevelt, Lan Noni (Chinees,) M. Prins, J. Op den Loei, A. F. de Mey Mecima, C. W. J. F. Nilant, P. van Ham, P. van Eijk, C. L. Gobius. A. H. de Bruijn, W. F. N. A. van Loenen, J. G. Meijer, J. A. van Ginkel, F. C. P. Welffer, M. Sablairolles, W. F. A. Beijerinck, J. P. A. Zembach, J. A. van Rijn, J. H. C. Schulmayer, W. Jacobson en echtg., J. A. Weers, J. A. Koch en J. G. Koker; mevr. M. H. Graichen, geb. Ribbers; mejufvr. Graichen en L. de Groot.

Van *Nederland* per *Gelderland*, kapt. Graaff: de heer Verwoert, echtg. en 2 dochters; mevr. E. Dorrepaal-Coenen, mevr. de wed. Nauta en eene Jav. bediende.

Van *Nederland* per *Ida Elisabeth*, kapt. Dooren: de heeren G. Grisart en familie; C. P. Lammers van Toorenburg en dochter; twee heeren van Slijpe; Fisscher en Vogel.

Van *Nederland* per *Bernhard & Agnes*, kapt. Ordeman: de heeren A. Thomann, J. T. Bungener, C. Thomann en mej. E. Schlösser.

Van Singapore, Riouw en Muntok, per *Prins van Oranje*, de heeren McCalland, Doorman, Hedderich, van Doornum, Lessig, Reigersma en familie, Wittebal, mevr. Griffin en 3 kinderen.

Van Soerabaija en Samarang, per *Ambon*, de heeren Poublon, Busselaar, Pebaqué, Campbell, Hulsman, Johannes en zoon, Teusscher, echtg. en 1 kind, Droop en echtg.

Van Pontianak, per *Batavia*, de heeren Boer, Pordon, Hofstede, echtg. en 5 kinderen,

---

Naar Samarang en Sourabaya, per *Batavias* de heeren Rijckens, Kiemenij, Thieme, Walpot, Krantz, van der Groen, Perelaer, Haack van der Goes, Vasseur, van Dugteren, Bicker, Spaan, Meijboom, de Wilde, Freiz, Broekman, Niggebrugge, Holle, Adriaans, Korst, Dixon, Pauwles en echtgenoote, mevrouwen Kroon en Walter, mej. Brulfer.

Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo (November.) — De algemeene toestand van dit gewest heeft in de maand November jl. geene belangrijke veranderingen ondergaan.

De muitelingen bleven voortgaan sommige streken in onrust en spanning te houden, en ofschoon de bevolking blijkbaar naar rust haakte, schijnen de hoofdopstandelingen nog altijd invloed genoeg gehad te hebben om nu en dan de nagenoeg uitgedoofde vonken van den opstand weder aan te blazen, en zoodoende den geest van verzet tegen ons bestuur levendig te houden. Niet overal echter slaagden zij hierin even gelukkig, en over het algemeen kan gezegd worden, dat de bewoners der nabij onze posten gelegene kampongs de vijandelijke bewegingen niet in de hand werkten, maar zich meer bepaaldelijk aan ons gezag vasthielden.

Ter hoofdplaats Bandjermasin bleef de rust ongestoord, terwijl handel en vertier, in verband tot de omstandigheden niet onbelangrijk waren.

Aldaar kwamen aan 11 schepen en 8 inlandsche getuigde vaartuigen, metende gezamenlijk $1565\frac{1}{2}$ last; terwijl van daar vertrokken 11 schepen en 11 praauwen, hebbende gezamenlijk eene lading ruimte van $1284\frac{1}{2}$ last.

Het mijnwerk te Pengaron werd zoo geregeld mogelijk voortgezet.

De kolen-afvoer naar Bandjermasin bedroeg 140 ton, terwijl op November nog eene hoeveelheid van 50 ton buiten de mijnen lag.

De gezondheidstoestand van het personeel was minder gunstig dan in October. Ten gevolge der aanhoudende regens deden zich vele catarrhale aandoeningen voor.

De kolenvoorraad te Bandjermasin beliep onder ultimo November 526 ton.

Van Sampit en de Zuider-Afdeeling loopen de berigten tot ultimo October. Zij luiden allezins gunstig.

Eenige opstandelingen van Tabanio en Kalangan, die zich in het landschap Katingan schuil hielden, zijn gevangen genomen en aan den krijgsraad overgeleverd.

De van Koetei en de Oostkust ontvangene tijdingen zijn bevredigend.

Tagal. Op den 8sten Januarij is door zware regens, vergezeld, van aanhoudende hevige winden, de rivier Tjomal, gelegen in de afdeeling Pamalang, zoo hoog buiten hare oevers getreden, als bij menschen geheugen nimmer te voren heeft plaats gehad.

Van ongeveer eene paal aan de westzijde dier rivier was niet alleen de groote postweg, maar waren ook de dijkjes daar langs hier en daar weggeslagen.

De suikerrietvelden van de fabriek Tjomal stonden voor een groot gedeelte onder water, terwijl de paggers dier velden op vele plaatsen door den stroom vernield zijn.

De communicatie is niet gestremd geweest; en voor zooveel bekend, heeft men bij dit ongeluk geene menschenlevens te betreuren gehad; ook is geene bijzondere schade aan de gewassen toegebragt.

Tot herstelling der geledene schade is bereids het noodige verrigt.

Het weder bleef echter steeds ontstuimig met veel regen.

Kediri. Op den 30sten December a. p. heeft in de afdeeling Ngrowo, in den namiddag van 4 tot 5 uur een zwaar onweder gewoed, gepaard met sterke winden, regen en bliksemslagen.

Bij die gelegenheid zijn van 8 menschen, welke zich in een wachthuis voor den regen hadden verscholen, 5 door den bliksem getroffen, die alle op de plaats dood zijn gebleven; ook zijn in de afdeeling Kediri, ten gevolge van zware bandjers op den 3den en 4den Januarij, 3 bruggen gedeeltelijk weggeslagen.

Maatregelen zijn genomen om in de schade te voorzien.

(Jav. Court.)

Soerabaija, 13 Januarij. Dezer dagen geleidde een inlandsche knaap eene trek-os in de Sawa's nabij deze stad, plaatste zich op denzelven en viel in slaap. Een andere knaap bond het kind aan de staart van het beest vast. Het dier daardoor verwoed wordende wierp het kind op den grond en schopte het zoodanig dat het spoedig den geest gaf.

Ten einde die zaak voor de policie te verbergen stelde de vader van den dader aan den vader van het slagtoffer eene som van *dertig* guldens ter hand, onder mededeeling dat hij hoofd van de kampong Ngasem was en hij aan alle andere kampongs-hoofden uitdrukkelijk had gelast om aangaande deze zaak het stilzwijgen te bewaren.

Na een door den onderschout v. S. ingesteld onderzoek zijn echter de betrokkene personen in verzekerde bewaring genomen.

(N. B.)

Soerabaija 15 Jan. Heden morgen zijn op de vendutie voor 's lands pakhuizen alhier, verkocht de reeds lang geannonceerde 400,000 A. ponden doorgekapt kopergeld, voor *f* 62,63 Ct. per pikol.

Men meldt ons van Malang, dd. 11 Januarij.

Verschrikkelijke stormwind, die tot nog toe, hoezeer eenigzins bedaard, aanhoudt, heeft alhier gewoed.

Dientengevolge zijn verscheidene passerloodsen in de districten Penangoean en Pakkies omvergewaaid, terwijl verscheidene jonge en oude koffijboomen zijn ontworteld, hetgeen alsdan een meer of minder slechten invloed zou hebben op de aanstaande oogst.

De oudgasten van hier hebben ons verzekerd, dat voor zoo verre zij zich konden herinneren, er alhier nog nimmer zulk een stormwind gewoed heeft.

Het vangen van tijgers is thans aan de orde van den dag, wederom zijn verleden week drie tijgers gedood, in het district Sengoro en 1 zwarte tijger in het district Penangoean.

(Soer. Court.)

Samarang, 17 Jan. Het lijk van den Heer E. J. K. Jeekel, wiens treurigen dood wij in ons vorig nommer mededeelden, werd Zaturdag ll. des morgens op omstreeks drie palen afstands van hier op het strand gevonden. Des namiddags te vijf ure werd het stoffelijk overschot begraven, vele vrienden en bekenden bragten den jongen doode naar zijne laatste rustplaats. Diep geroerd stonden allen bij het graf, waarin zoo veel goeds, zoo veel schoons voor de toekomst als wegzonk. En toen de indrukwekkende stilte was afgebroken door het doffe geluid der aarde, die door vriendenhanden op de lijkbaar werd geworpen, toen veler oog nog eens ter néer blikte in dien grafkuil, om als het ware een laatste groet te geven aan hem die door velen geliefd en geacht was, toen verliet wis ieder die rustplaats der dooden met het bewustzijn een droevige maar voor het vriendenhart toch zalige pligt te hebben vervuld.

Blijve de nagedachtenis aan den jeugdigen doode bij velen in eere!

— De stormen, die gedurende de laatste dagen zoo hevig gewoed hebben, zijn eindelijk een weinig tot bedaren gekomen. Gelukkig heeft onze gevaarlijke reede slechts één slagtoffer geëischt.

Met genoegen hebben wij gezien, dat de blaauwe vlag thans bij de minste verheffing der wind wordt geheschen.

Met niet minder genoegen zagen wij dezer dagen de vorderingen aan het nieuwe kanaal. Al kan het niet ontkend worden, dat men te lang met dat zoo belangrijke en noodzakelijke werk heeft getalmd, erkend moet het ook worden, dat er in de laatste maanden goed is gewerkt.

Verblijdt ons het een en ander ter wille van het publiek, het verheugt ons ook, omdat onze op- of aanmerkingen, al waren zij onaangenaam voor de daarbij betrokken personen, ingang hebben gevonden, en niet nutteloos schijnen te zijn geweest.

(Sam. Court.)

Brieven uit Nederland.

Bij alle questien, die Europa sedert een paar jaren bezig houden, heeft zich nu een geschil van hoogst dreigenden aard gevoegd. De oorlog tusschen het Noorden en het Zuiden van de Vereenigde Staten heeft zijne gevolgen gehad. De commissarissen van het Zuiden bij de Engelsche en Fransche regeringen, de heeren Mason en Slidell, die zich aan boord van de *Trent* per mail van Havanna naar St. Thomas begaven, zijn door het Amerikaansche oorlogschip, de *San Jacinto* opgeligt. De tijding van dit feit heeft in Engeland eene onbeschrijfelijke opgewondenheid veroorzaakt; alle partijen zijn het eens dat de regering voor deze schennis van de neutrale vlag genoegdoening moet vragen. De raadslieden van de Kroon zijn onmiddelijk door het Ministerie geraadpleegd; zij hebben erkend, dat volgens onze nieuwere begrippen van Zeeregt een oorlogschip bevoegd is een neutraal schip te doorzoeken en te zien of het ook oorlogs contrabande aan boord heeft, maar zij ontkennen dat passagiers geene krijgslieden zijnde, niet het volle regt hebben op de bescherming van de neutrale vlag.

BIJVOEGSEL BATAVIAASCH HANDELSBLAD

Woensdag 22 Januarij 1862. No. 7.

Wel erkennen de Engelsche bladen, dat Engeland zich in vroeger tijd menige afwijking van het zeeregt heeft veroorloofd, maar zij ontkennen dat men op den duur dit mag dulden, nu ook Groot Brittannie de algemeen aangenomene beginselen erkend heeft. Dit is te meer het geval tegen Noord Amerika dat in het begin van deze eeuw een zeeoorlog heeft gevoerd tot handhaving der beginselen van neutraliteit. Het Engelsche Gouvernement heeft dan ook onverwijld aan den President Lincoln te kennen gegeven, dat het genoegdoening eischt, bestaande in de uitlevering der gevangen genomen Commissarissen, afzetting van Kapitein Wilkes van de *San Jacinto* en het vragen van verschooning voor de schennis der vlag.

Tot dusverre was niet bekend, of de gepleegde daad geschiedt is op bevel van het Amerikaansche Gouvernement. Allerlei geruchten zijn in omloop. Men verzekert dat de Amerikaansche regstgeleerden en dagbladen eenparig ontkennen dat hier schennis van de neutraliteit plaats heeft gehad! Men spreekt van wapening van de zeekusten, die het eerst aan den aanval van eene Engelsche vloot bloot staan. Maar tot dat het antwoord van het Amerikaansche Gouvernement bekend is zal alles wel hoogst onzeker blijven. Intusschen bereidt Engeland zich voor op een oorlog. Troepen worden naar Canada ingescheept en de stemming is hoogst oorlogzuchtig. De consols zijn aanmerkelijk gedaald. Intusschen verneemt men *heden* dat de Amerikaansche officier op eigen gezag gehandeld heeft; dien ten gevolge heeft de heer Lincoln de handen vrij. Noord Amerika zal welligt inzien, dat het ditmaal ernst is. Wel is waar bestaat van het begin van den burger oorlog eene zeer vijandige stemming tegen Engeland, maar de Britsche vloot kan de Amerikaansche vernielen en de blokkade van de zuidelijke havens opheffen. Volgde daarop de erkenning van het Zuiden, dan ware de kans misschien voor altijd verdwenen om de Unie te herstellen. Daarbij komt nog dat het Noorden alleen ter zee in staat is met groot voordeel het Zuiden te treffen. Te land hebben zij nu eens eene zware nederlaag geleden, dan weder een klein voordeel behaald. Maar ter zee heeft eene maritime expeditie eene landing van 25000 man bewerkstelligd en heeft thans vasten voet in Noord Carolina. Een oorlog met Engeland zou alle kansen doen verkeeren. Ik stel mij voor dat alleen dan wanneer in het Noorden de overtuiging zou heerschen dat de Unie onherstelbaar verloren is, men de toevlugt zou nemen tot een oorlog met Engeland, ten einde door de verovering van Canada het geleden verlies te herstellen. Engeland schijnt toch op de getrouwheid van die kolonie niet zeker te kunnen rekenen. Maar dit is een uiterst middel voor Noord-Amerika.

De houding van Frankrijk kan ook eenigen invloed hebben. Men wil weten dat ook een Fransch en Deensch vaartuig door de Amerikanen doorzocht is. Intusschen zou de Amerikaansche gezant te Parijs daarvoor genoegdoening toegezegd hebben. In het algemeen laat de Fransche pers zich uit over de wenschelijkheid van de neutraliteit van Frankrijk, het gewigt van het herstel der Unie en de waarschijnlijkheid dat de keizer zich wel als scheidsregter maar niet als partij zal stellen.

Voor een oogenblik heeft dit geschil, waarvan de gevolgen nog niet te voorspellen zijn, alle andere questien op den achtergrond gedrongen. Toch is de Italiaansche questie altijd aan de orde. Bij de heropening van de zitting van het Italiaansch parlement heeft de baron Risacoli de stukken betrekkelijk de Romeinsche questie overgelegd. Dagelijks hebben daarover levendige debatten plaats. De minister president heeft als zijne overtuiging te kennen gegeven, dat geweld tegen Rome niet baat; de katholieke wereld moet overtuigd niet gedwongen worden. Een ontwerp tot schikking met den Paus is door Frankrijk niet afgekeurd maar voor als nog ontijdig beschouwd. Frankrijk begunstigt door het stelsel van niet interventie de eenheid van Italie en heeft een tractaat gesloten tot wering van de rooverijen. De veiligheid in het land liet nog te wenschen over, maar dit was geen wonder wanneer men in aanmerking neemt dat de krijgsmagt van Piemont onvoldoende was geweest en de Bourbonsche legers en politie uiteengeloopen en gedemoraliseerd waren. Ook de heer Ratazzi verliet den voorzitterstoel om in dien geest te spreken; hij ondersteunde het ministerie en noemde de geruchten lasterlijk, die bij zijne reis naar Frankrijk in omloop waren gekomen, dat hij het ministerie had willen omverwerpen. Garibaldi schijnt insgelijks zijn steun aan het bewind te verleenen, want hij heeft de hoofdstad bezocht en de minister van oorlog, die mededeelingen gaf over den toestand van het leger, verklaarde dat behalve 300,000 man geregelde troepen, de generaal welligt in het voorjaar het bevel over zijne 40,000 vrijwilligers zou willen hernemen. Een en ander doet intusschen zien dat het oogenblik op verre na nog niet gekomen is, waarop de Italiaansche questie opgelost zal zijn.

In Hongarije en Polen is de toestand dezelfde dat is: *le regime du sabre.*

Het geschil over het Dappendal tusschen Frankrijk en Zwitserland zal waarschijnlijk in der minne bijgelegd worden. Europa heeft wel iets anders te doen dan zich te bekommeren over de overweldiging van eenige ellen gronds van het kleine Zwitserland door het magtige Frankrijk.

In Frankrijk is men bekomen van de eerste opgewondenheid over de vrijgevigheid van den keizer op finantieel gebied. Zoolang af en overschrijving van het eene hoofdstuk der begrooting op het andere is toegelaten beteekenen de jongste concessien niet veel, terwijl het wetgevend ligchaam alleen zal kunnen stemmen zoo als onze eerste kamer doet, dat is niet over elke afdeeling van het budget, maar hoofdstuksgewijze. De taak van de heer Fould tot hervorming van het belastingstelsel is ook zoo gemakkelijk niet.

In Pruissen hebben thans de verkiezingen plaats. De overwinning wordt in verre weg de meeste districten door de liberale partij behaald. De jonker partij beweert dat de koning bepaaldelijk de uitbreiding van het leger verlangt, en daar de geavanceerde liberalen de te groote krijgstoerustingen bestrijden, de kamer waarschijnlijk onmiddelijk zal ontbonden worden. Dit is misschien slechts eene manoeuvre om op de verkiezingen te werken.

De erkenning van Italie door Belgie heeft bij het adres van antwoord op de troonrede in de kamer van afgevaardigden van dat land tot de heftigste discussien aanleiding gegeven, waarbij het ministerie echter de overhand op de clericalen heeft behouden. Grooter ramp is welligt de verschrikkelijke brand die den 4den in het entrepôt te Antwerpen uitbarstte en dit vernield heeft. Eerst den 7den was men het vuur meester, dat zich tot de kelders heeft uitgestrekt en verscheidene menschen het leven heeft gekost. De schade is nog onberekenbaar, maar men spreekt van 10 à 12 millioen francs.

Ik kom tot ons land, Op den 25 November is de tweede Kamer alhier teruggekeerd om de beraadslagingen over de begrooting aantevangen. Niet dikwijls stelt het publiek in de laatste jaren in Nederland belang bij politieke debatten Alleen dan wanneer de beurs direct of indirect door materieel belang getroffen wordt ontmoet men levendigheid op politiek terrein. Het was dit maal anders. De dagbladen hielden zich sedert weken met niets anders bezig dan met beschouwingen van den politieken toestand des lands, naar aanleiding van de ministerieele crisis. Het was algemeen bekend dat groot geschil in het kabinet was ontstaan en dat de heer van Zuylen op s'Konings beslissing voor de meer liberale politiek van den Minister van Kolonien was geweken. De strijd van de zijde der reactionnaire partij of om haar de nieuwe benaming te geven, waaronder zij thans algemeen bekend staat, van de nieuwe Koloniale oppositie tegen het Ministerie en bepaald den heer Loudon had een karakter van hevigheid verkregen, zooals zelden bekend is. De oude of de vroegere koloniale oppositie, heeft nooit met zooveel bitterheid eene regering bekampt als de nieuwe oppositie dit in hare twee organen het nieuwe dagblad en de oude Rotterdamsche Courant doet. Dag op dag tracht men daarenboven door nieuwe verzinsels den persoon en de handelingen van den nieuwen Minister van Koloniën in verdenking te brengen, Niet enkel in dagbladen is dit het geval, maar ook in een paar pamfletten, die dezer dagen verschenen zijn en wier getal nog wel zal toenemen. Nadat een *ernstig woord in een ernstig oogenblik* het licht had gezien, verscheen *nog een ernstig woord* over Indië door N. M. Klein, tabaks contractant, die allerlei personaliteiten tegen den heer van Twist, allerlei walgelijke vleijerijen voor den heer Rochussen liet drukken doorspekt met de gewone bombast over sloopen en ondermijnen van ons gezag in Indië en van de welvaart van Nederland, Van niet beter allooi is: *nog eene waarschuwing eer het te laat is*, van J. D. C. Suermondt te Utrecht. Voegt daarbij nu de heftige verslagen over de begrooting, waarbij de liberale fractie haar wantrouwen over het politiek en finantieel beleid van de regering had uitgedrukt, eene hooge begrooting bij een aanzienlijk te kort, maar bovenal de met den minister van Binnenlandsche zaken gewisselde stukken en gij zult een denkbeeld krijgen van de belangstelling, waarmede de discussiën werden te gemoet gezien.

Van den 25 tot den 31 dus eene volle week werdt aan de politieke beschouwingen gewijd. Een meesterstuk van welsprekendheid was de redevoering van den heer Wintgens over den politieken toestand des lands, wat het eerste gedeelte van zijne voordragt betrof. Het is jammer dat bij bij zijn oratorisch talent niet een weinig meer eenvoud en natuurlijke stembuiging voegt, want dat moest op den toehoorder minder gunstig effekt maken dan deze rede verdiende. In scherpe kleuren en met een terugblik op Frankrijk vóór 1848 schetste hij den gang van zaken in ons land, waarbij alleen het ministerie Thorbecke van vaste beginselen was uitgegaan en overigens nooit naar een vast beginsel was gehandeld. Bij hem hebben zich in den loop van deze discussie mannen van zeer verschillende rigting aangesloten. als de graaf van Zuylen, Olivier, Elout en Thorbecke. Het ministerie stond bloot aan drieerlei aanval. Liberalen en Conservativen tevens beschuldigden het van gemis aan vastheid van beginsel, gemis aan liberaliteit en werkzaamheid. Op finantieel terrein was de strijd niet minder warm. Maar bij de algemeene beschouwingen was de aanval het hevigst op koloniaal terrein. De Heeren Wintgens, van Lynden, de Brauw, Schimmelpenninck, Hoffman, van Zuylen, Heemskerk az en Nolthenius verlangden opheldering omtrent de aftreding van den heer van Zuylen en gaven hunne ongerustheid over de koloniale politiek te kennen. De Heer Mijer kwam daarbij op met den bekenden conservatieven uitleg van artikel 56 van het regerings reglement en wist zeer behendig gebruik te maken van de zwakke punten in het stelsel van den Minister. Hij beriep zich op de onhoudbaarheid van het stelsel om vrijen arbeid in te voeren en tevens voor den Staat een monopolie met voordeel in handels producten te behouden. De benoeming van den heer Sloet, de voorloopige regeling omtrent de particuliere industrie in Cheribon, en het besluit, dat de minister omtrent de zaak van den heer Bekking aan den koning heeft voorgedragen waren even zoo vele punten van beschuldiging.

Voor het ministerie traden de ministers van finantien en van kolonien op. De rede van den eerste was herhaaldelijk scherp, hoog van toon en toch uiterst zwak en nietsbeteekenend. De twee belangrijke redevoeringen van den minister van kolonien getuigden van loyauteit, liberalen geest en cordaatheid; iedereen zal erkennen dat de minister een man is wiens bedoelingen alle hulde verdienen en die aan Indie goed zal doen. Maar toch heerscht blijkbare onbestemdheid naar de zienswijze van de liberale partij omtrent de middelen, die den minister tot vrijen arbeid moeten voeren. De aanhef van de rede van den minister was een woord, dat u zal doen zien, hoe moeijelijk zijne taak gemaakt wordt en welke de aard van de oppositie is die de reactie voert. De minister sprak in de zitting van 28 Nov.

„Ik acht het wenschelijk in het algemeen belang dat, zooveel mogelijk binnen de perken der discretie, die ons is opgelegd, worde medegedeeld hoe de zaak zich heeft toegedragen. Ik ben in de laatste dagen zoozeer het mikpunt geweest van oneerlijkheid en van bezoldigden laster, dat ik er belang bij heb om de zaak in het ware licht te stellen. Ik wijs er op hoe men met eene zekere volharding, laat ik liever zeggen, met eene zekere schaamteloosheid, mij heeft toegedicht, dat ik het voornemen zou hebben om een gewezen Indischen ambtenaar een kommandeurs kruis te bezorgen: *onwaarheid.*

Ik wijs er op hoe men mij ten laste heeft gelegd, dat ik den eersten slag zou hebben toegebragt aan de nijverheid hier te lande: *laster.*

Ik wijs er op hoe men op eene schaamtelooze wijze mijne woorden heeft verdraaid, mij gezegden in den mond heeft gelegd, geheel in strijd met de door mij gebezigde.

Ik wijs op de perfide taktiek — indien ik het zoo noemen mag — die men aanwendt wanneer men, voelende dat *men* te ver is gegaan door mij voor te stellen als een slooper van al wat bestaat, wanneer men gevoelt dat eene teregtwijzing niet kon uitblijven, waarschuwend zegt: gij zult zien, eerlang slaat hij om; eerlang slaat hij een anderen weg in.

Kortom, een en ander wordt opgesmukt en met insinuaties tegen mijn karakter, aangevuld ...., maar ik zal van dat walgelijke onderwerp afstappen.

Dit alleen moet ik zeggen, dat het helsche werktuig, hetwelk tegen mij in beweging wordt gesteld, slechts kan bezoedelen hen, die er zich van bedienen, waaronder ik, helaas! menschen tel, die ik vroeger mijne vrienden mogt noemen."

Uit de ophelderingen, die het Ministerie met openhartigheid over de aftreding van den heer van Zuylen heeft gegeven, is thans aan het geheele land gebleken, dat die heer niets anders, van zijn optreden af, beoogd heeft, dan voortzetting van de politiek van den heer Rochussen; dat hij zijn ambtgenoot wel wat te liberaal vond, maar toch met hem genoegen nam; dat er van den eersten dag af verschil tusschen de twee ministers heeft bestaan, zoodat noch de zaak van den heer Bekking, noch eenige andere reden de eigenlijke *oorzaak* was. De depêche-circulaire vloog uit op het oogenblik, toen de heer van Zuylen een beslissenden slag meende te moeten slaan. Hij had zich toch in den heer Loudon vergist; hij had gehoopt hem te zullen domineren en nu moest een van beiden vallen. De mijn sprong verkeerd; de reactie werd codille. Ziehier hetgeen de heer Loudon zeide. Ik laat dit volgen, want het ontsluijert voor Indie al het gebeurde:

»Ik begin te constateren wat reeds gisteren door mijn geachten ambtgenoot van finantien is uiteengezet, dat reeds aanvankelijk, gelijk later gebleken is, de minister van buitenlandsche zaken zich niet heeft vereenigd met de koloniale politiek van het kabinet, zoo als die door mij als voorwaarde mijner optreding was gesteld en ook was aangenomen. Ik kan er deze verklaring bijvoegen dat, indien mij bij mijne optreding iets gebleken ware van dat verschil van meening, ik *zeer zeker* geen genoegen zou hebben genomen met mijn ambtgenoot voor buitenlandsche zaken. Dit ligt in den aard der zaak. Mijne geheele bedoeling was eenstemmigheid te zoeken met mijne aanstaande ambtgenooten: door mij te verbinden omtrent de uitvoering van de hoofdbeginselen van koloniaal bestuur steeds in overleg te werk te gaan met mijne ambtgenooten, heb ik mij nogtans — en ik geloof dat deze verklaring overbodig is — *in het minst niet* onder eene curatele gesteld! Ik heb dan ook tot nog toe steeds getracht dat overleg met mijne ambtgenooten te behouden, en ik moet zeggen, dat ik over het algemeen geene reden van klagen heb wat de eenstemmigheid betreft.

Zoo als de minister van finantien gisteren uiteenzette, hebben er in den loop van dezen zomer een- en andermaal woordenwisselingen plaats gehad tusschen den gewezen minister van buitenlandsche zaken en mij. Gewoonlijk was het onderwerp dat de minister van buitenlandsche zaken mij verweet, dat ik door toezeggingen of beloften was afgeweken van ons programma van 23 April, dat ik mij te veel liet leiden door de koloniale oppositie. Mijn antwoord was onveranderlijk: »het programma van 23 April kan niet anders zijn dan de uitdrukking van het programma van constitutie, en dat spiegelt zich af in de Memorie van Beantwoording op het XI hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1861, die ook door u is bezegeld. Ons programma van 23 April kan dus althans door ons ministers niet anders worden uitgelegd dan in verband met de Memorie van Beantwoording. Heb ik mij laten wegslepen door de liberale partij, toon mij waarin? U verwijt ik op mijne beurt, dat gij u door invloeden buiten de kamer laat wegslepen."

„Hoe het zij, deze verhouding bragt, zoo al niet in den persoonlijken omgang, zekere spanning te weeg tusschen ons als Ministers, en toen ik nu ongeveer twee maanden geleden eene voordragt aan den Koning in den ministerraad ter sprake bragt, eene voordragt waarvan ik nu tot mijn leedwezen niet mag spreken — nogtans men zal begrijpen wat de zaak is — toen dat voorstel door mij ter sprake werd gebragt, heeft de groote meerderheid van den ministerraad, wat het *fond* der zaak betreft, zich met die voordragt vereenigd. De minister van Buitenlandsche zaken beweerde dat die voordragt in strijd was met het programma van 23 April en mij daartoe niet wilde medewerken. Dit deed de spanning toenemen en de maat bij mij overloopen; het scheen mij eene stelselmatige oppositie te zijn en mijn antwoord was: »welnu, er moet een einde aan dien strijd komen, ik verklaar dat ik niet langer met u in dit Kabinet wensch te zitten." En nu onderwierp ik aan den ministerraad de vraag, gisteren, even als het eenstemmig antwoord van mijne ambtgenooten, door den Minister van Finantien aan u medegedeeld. Er bestond toen voor mij geen reden meer om uit dit Kabinet te treden, aangezien het was geconstateerd dat het geheele Kabinet, met uitzondering van den minister van Buitenlandsche zaken op mijne hand was. Den dag na deze gebeurtenis verschijnt in zeker dagblad van deze hofstad die welbekende circulaire van den minister van Buitenlandsche zaken aan de Nederlandsche zaakgelastigden en gezanten aan vreemde hoven. In den eerstvolgenden ministerraad werd die circulaire natuurlijk door mij besproken, en ik gaf toen te kennen, dat, indien al uitstel in de zaak van den kant van den minister van Buitenlandsche zaken mogelijk ware geweest het na de discussie over de begrooting eene volslagen onmogelijkheid was geworden. De crisis was nu imminent, er moest dadelijk besloten worden. Die circulaire werd in den ministerraad behandeld. In de eerste plaats kwam ter sprake het *cultuurstelsel*: nagenoeg eenstemmig was men van gevoelen, dat de definitie van het cultuurstelsel, zoo als die in de circulaire voorkomt, niet overeenstemde met ons programma. De minister van Buitenlandsche zaken verklaarde zich nogtans bereid, in den geest van ons programma daaraan eene uitlegging te geven zoodat ik omtrent dat punt genoegen kon nemen.

Maar er was een ander punt, de wijze waarop daarin werd gesproken over de benoeming van den nieuwen Gouverneur-Generaal. Het geïsoleerd *feit*, dat de benoeming van den heer Sloet niet was een triomf der koloniale oppositie werd door niemand ontkend, ook niet door mij. Maar mijn bezwaar was, dat ik mij niet aansprakelijk kon stellen voor de *wijze* waarop de zaak was ingekleed. Toen mij nu bepaald werd afgevraagd wat in het geval van eene eventueele interpellatie mijn antwoord zou zijn, gaf ik nagenoeg dit te kennen: dat die circulaire is geschreven buiten weten van het Kabinet, buiten weten van mij; dat ik mij dus voor den inhoud van dat stuk volstrekt niet aansprakelijk kon stellen; dat ik met de voorstelling van het cultuurstelsel, zooals die daarin gegeven wordt, geen genoegen neem, maar wanneer de latere toelichting van den minister van Buitenlandsche zaken de zaak in verband mogt brengen met ons programma, ik dan wat dit punt betrof, geen bezwaar zou hebben, maar mij volstrekt niet kon vereenigen met de voorstelling van de benoeming van den heer Sloet. Wat was toch het geval? In de circulaire wordt voorgesteld, dat de koloniale oppositie den heer Sloet zou hebben uitgebazuind als een der hunnen; zij zou zijne benoeming hebben beschouwd als eene beslissende overwinning van hare beginselen. Ik heb de juistheid dezer feiten ontkend; ik heb er op gewezen hoe al de organen van de koloniale oppositie eene zekere tevredenheid over die benoeming hebben te kennen gegeven, doch — bij wege van contrast; want die partij die tegenover haar stond, als ik het noemen mag de koloniale reactie, hief zulke toonen van afkeuring aan, dat de koloniale oppositie zeide: dat schijnt voor ons veel te beloven; maar wij zullen afwachten.

„Ik zeide dus, de voorstelling van die feiten was niet juist. Maar dit daargelaten: — wanneer men vraagt: wat is het denkbeeld der Regering geweest bij de benoeming van den heer Sloet? dan is het antwoord dit: het *algemeen belang*. De benoeming van den heer Sloet is een triomf voor *alle* partijen of voor *geene* partij; voor *alle* partijen, in zooverre ieder er belang bij heeft, dat een braaf, eerlijk, flink man aan het roer van zaken in Indie staat; voor *geene* partij, wanneer men denkt, dat de heer Sloet zich niet verbonden heeft om de rigting te nemen van de eene partij of de tegenovergestelde rigting van de andere partij.

Ik moet hier nog bij opmerken, dat de benoeming van den heer Sloet heeft plaats gehad met algemeene stemmen; wel zijn er, toen er sprake was van de benoeming van een Gouverneur-Generaal, verschillende kandidaten genoemd; maar toen ik aan den ministerraad bepaaldelijk heb voorgesteld den heer Sloet te benoemen tot Gouverneur-Generaal, is hij met algemeene stemmen aangenomen.

In dezen stand der zaak begreep de ministerraad, dat men tot eene beslissing moest komen, en zooals reeds door den minister van finantien is medegedeeld, werd door den minister van binnenlandsche zaken een brief aan Zijne Majesteit geschreven, waarin de zaak werd uiteengezet en Z. M. werd verzocht te beslissen tusschen *hem*, die de rigting van den voorlaatsten minister van kolonien zooveel mogelijk wenschte te zien behouden, en *mij*, die haar voor goed scheen te willen verlaten.

Ik zal niet verder over deze zaak spreken. Mogt ik in de voorstelling der feiten — want het is mij hier alleen om de waarheid, de zuivere waarheid te doen, en ik val evenmin aan, als dat ik mij verdedig — mogt ik, zeg ik, in de voorstelling der feiten onwillekeurig van de waarheid zijn afgeweken, ik beroep mij op mijne geachte ambtgenooten om mij teregt te wijzen, want ik wil *waarheid*."

De minister volhardt overigens bij zijn stelsel om het cultuurstelsel op te lossen in vrijen arbeid; maar de staat moet handelaar in producten blijven. Hij heeft zich op een tal autoriteiten beroepen ten opzigte van de mogelijkheid van zijn stelsel. De liberalen verklaren den minister aan het werk te willen zien. De heer van Hoevell, van Twist, van Bosse en Thorbecke hebben over koloniale vraagstukken het woord gevoerd. De twee laatsten hebben den minister aangekondigd, dat zij welligt tegen zijne begrooting zouden stemmen. De heer T. heeft redenen uit de begrooting geput, hij wenschte dat de minister hem aanwijzen zou, hoe hij tot zijn stelsel, wat het einddoel betreft, zou komen. De heer van Bosse wil vooral regeling van de koloniale begrooting bij de wet.

Het heeft de regering niet aan verdediging ontbroken. De heeren Wichers, Gevers Déijnoot en vooral van Eck hebben de zienswijze van hunne politieke vrienden bestreden. De laatste is *plus ministeriel que les ministres* en tartte de tegenstanders van het kabinet uit eene motie van wantrouwen voor te stellen.

De toestand is deze, dat wanneer de spoorwegkwestie niet bestond, het kabinet voor Thorbecke en zijne vrienden reeds nu plaats had *moeten* maken. De spoorwegmannen willen geene verandering. Dit bleek vooral bij de verdere discussie. De heer van Zuijlen (graaf, lid uit Zwolle) stelde zijne vrienden voor bij hoofdstuk II (hooge collegien van staat) een votum van wantrouwen uit te brengen. Hij bleef met 4 anderen staan. Tegen hoofdstuk III (justitie) bragt de nieuwe koloniale oppositie 12 stemmen uit. Toen naderde men binnenlandsche zaken.

Volgens hetgeen ik u vroeger mededeelde, zoudt gij *la mort sans phrases* verwacht hebben. En nu zijn wij reeds VIER dagen bezig te discuteren. De spoorwegmannen laken den toon, de handelingen, de zwakheid, de kwistigheid met 's lands gelden door den minister, — maar hij is de spoorwegman. Neen, zegt de heer van der Heiden in de zitting van den 6den dezer, — geen ministerie Thorbecke, ofschoon daar het talent is, de spoorwegwet zou niet *con amore* worden uitgevoerd. Er zijn velen in ons land die meer geven om de spoorwegwet — sprak het lid uit Drenthe — dan om al onze politieke wetten te zamen. De oppositie tegen den minister is intusschen zeer sterk. De Delftsche zaak vooral doet hem kwaad. De heer Storm van 's Gravensande en anderen van de middenpartij bestrijden hem evenzeer als de liberalen. En wat zegt de minister? Ik ben liberaal, knap, ijverig. De oppositie zit in de liberale partij, die de groene tafel wil vermeesteren, die haar erfdeel terugvordert, men wil Thorbecke. Reeds heeft de heer Meeusen, chef van de liberaal catholieke fractie, dit laatste ronduit erkend. Onderscheidene liberalen zijn echter levendig opgekomen tegen het beweren, dat zij daarom alleen oppositie voeren. Thorbecke zelf heeft met waardigheid en op meesterlijken toon bewezen, dat ja, zijne oppositie stelselmatig was, maar omdat het zijn stelsel gold; sedert 1853 beweren alle ministers liberaal te zijn en opponeren tegen de liberale partij, Kalm en krachtig, als altijd, was hetgeen Thorbecke den minister in de zitting van den 6den toevoegde: »ik ga het verwijt voorbij, dat die partij weder zoekt naar boven te komen. Deed ik dit niet, dan zou ik moeten beginnen met de vraag, welken klank heeft, denkt gij, zoodanig verwijt in den mond van hen, die zich gehaast hebben in het gouvernement zitting te nemen, om de politiek, waardoor zij naar boven gekomen zijn, in verdenking te brengen." En wat zegt gij van het slot: »Ik herinner mij (bij de klagt van den minister, dat wij hem zooveel kwaad doen) hetgeen mij eens te Leipzig voorkwam; een muzijkant, die nog al veel beweging maakte, onderhield elkeen met de klagt, dat hij geen concert tot stand kon brengen. Waarom niet? Er waren, zeide hij, dertien verschillende kabalen, die hem in den weg stonden. Maar de goede muzijkkenners wilden van die kabalen niets weten en meenden de oorzaak bij den muzijkant zelven te vinden." Hoogst opmerkelijk is het dat de toon van den minister, die in den aanvang der discussie even scherp was als in het Verslag, omdat hij zich als beleedigde voordeed, na die rede aanmerkelijk lager was. Die toon wordt door weinigen goedgekeurd. De spoorwegmannen in de kamer recuseren elk hun 1/72 deel aan het Verslag, maar algemeen laakt men den minister. Deze wilde een votum van afkeuring over het Verslag uitlokken, maar niemand heeft dat voorgesteld.

Het cijfer van de begrooting zal aanmerkelijk verlaagd worden. Het traktement van den landsbouwmeester, die alle gebouwen verknoeit en die de geheele kwestie van de loterijzaal heeft doen ontstaan, is heden behandeld en beide zaken zijn, na vele woorden te hebben gewisseld, gebleven — zooals zij waren! Dat is een voorproefje van de stemming over de begrooting.

Over Delft wacht men zeer belangrijke discussien. Er zal misschien door den heer van Hoëvell of een ander lid eene motie worden voorgesteld van dezen inhoud of daaromtrent: »De Kamer, van oordeel dat het reglement niet doeltreffend is en dit onderwerp regeling bij de wet vereischt, gaat over tot de orde van den dag. Er zullen nog hevige debatten plaats hebben — en ....

En, op dit oogenblik is het nog niet beslist of de Tweede Kamer, ondanks al het gebeurde, hoofdstuk V zal aannemen of verwerpen. De spoorwegpartij steunt den minister. Een gedeelte der conservatieven heeft bij monde van den heer Lycklama à Nyeholt reeds verklaard, dat zij alleen hoofdstuk XI zal afstemmen. En de liberalen? Spoorwegmannen houden op liberalen te zijn. Ongeloofelijk zal het u op grooten afstand toeschijnen, maar thans geloof ik eer aan aanneming dan aan verwerping van de begrooting. In elk geval zal de meerderheid hoogstens 3 stemmen zijn, hetzij voor of tegen. Zou eene ontbinding van de Tweede Kamer ook nuttig kunnen zijn?

Wij leven in een tijdperk van politieke onrust en *malaise*. Vele warme liberalen zijn moedeloos; wel domineert op vele punten het liberaal element en is de strijd tegen de koloniale reactie heftiger dan ooit; maar er heerscht groote verdeeldheid over allerlei belangen. Ons land, niet zeer rijp voor politek leven, wordt kunstmatig door de spoorwegmanie en de koloniale reactie bewerkt. Wat de naaste toekomst zal brengen, is onbekend. Een ministerie Thorbecke wordt meer en meer gewenscht; maar tusschen wenschen en handelen in ons land ligt een hemelsbreed verschil. De discussie over de begrooting zal in elk geval dit bewind weder ten hoogste verzwakken en zelfs al komt de teringlijder op dat wrakke schip door den storm, sprak de heer van Hoëvell, het is een teringlijder; *Jamjam morituri.*

De Eerste Kamer is den 5 dezer weder bijeengekomen. Er zijn er die gelooven, dat zij in staat zou zijn de begrooting van kolonien te verwerpen. Ik geloof het niet, al kreeg zij die niet zoo laat, dat het onmogelijk zou zijn dat te doen, zonder stremming van de dienst hetgeen daarvan het overmijdelijk gevolg zou zijn. Intusschen zijn vele leden daar conservatief; het is niet te ontkennen.

De discussie over deze begrooting in de Tweede Kamer zal minstens nog eene week, misschien twee weken duren. Bij hoofdstuk XI verwacht ik nog zeer ernstige debatten.

Aan geschriften van politieken aard is geen gebrek; in een bewogen tijd is dit natuurlijk; maar er komt weinig degelijks uit. De heer Mr. Bauck heeft den eersten uitleg van art. 56 van het R.R. gegeven. Hij komt tot de conclusie, die gij, m. d. R! reeds meermalen vooropgezet hebt, dat dit artikel herzien behoorde te worden, want dat behouders en liberalen er geen bepaald voorschrift in vinden.

De aangekondigde brochure van den heer H. J. Lion heb *ik* ontvangen. Tot mijne verwondering is die tot heden *niet* in Nederland geannonceerd noch verspreid. Dien ten gevolge spreekt niemand nog daarover. Slechts zeer enkelen

zijn door den schrijver zelven in het bezit daarvan gesteld. Misschien zal de volgende mail een grooter getal aanbrengen. Meestal is men het in Nederland onder de liberalen eens met het jongst No. van het *Tijdschrift*, waarin twee groote punten van overeenkomst met den heer Lion voorkomen: de noodzakelijkheid eener munt in Indië, verkoop van producten en vermindering der wisseltrekking. Maar wat de vermindering van het gehalte der zilvermunt betreft, daarover bestaat nog altijd verschil van meening. Indien de overige punten door de Regering toegegeven worden, zal dit echter door den natuurlijken loop der zaken, tot eene beslissing komen. Iedereen doet intusschen hulde aan de populaire en duidelijke uiteenzetting in deze brochure.

De heer de Vriese heeft eene openingsrede als professor uitgesproken, die hier nog al *éclat* maakt. Het is eene lofrede op het cultuurstelsel, met de meest zonderlinge redeneringen ontleend aan plaatsen en aan cultures, waar en waarbij vrije arbeid bestaat. Ik heb dat stuk nog niet bunnen krijgen.

Woensdag 11 dezer zal het Indisch Genootschap een nieuw bestuur kiezen. De eerste kwestie, die bij deze gelegenheid besproken wordt, gij zult het voorzeker met genoegen hooren, is: *spoorwegen* in *Indie*. Ben ik goed onderzigt, dan zal prof. Bleekrode, uit Delft, eene nieuwe methode om spoorwegen aan te leggen, aanbevelen en ontwikkelen. Het is het Engelsche sijsteem om zonder rails op de wegen te rijden. Men heeft in Indie al strijd over buffel-, paarden- en stoomspoorwegen. Ik geloof niet dat het nuttig is daarbij een strijd over wegen met of zonder rails te voegen. Ik laat nog het verschil over staatsbanen of geconcessio neerde lijnen en het verschil over rigtingen daar. Het is zulk eene proefneming ons, Hollanders, te bewegen spoorwegen aan Indie te geven, dat ik opineren zou daarop geene nieuwe proeven te enten, zonder gevaar te loopen de spoorwegplannen misschien voor lang weder spoorloos te zien verdwijnen.

Mr. Pahud is met het Grootkruis van de Eikenkroon gedecoreerd.

Aan de Tweede Kamer zijn aangeboden wets-ontwerpen tot naturalisatie van: A. H. F. C. F. Rödlich, kapitein; O. G. J. Mohnike, offic. v. gez. 1e. kl.; A. G. C. S. W. von den Bussche Ipenburg, 2e. luit.; H. W. C. Pothast, 2e. luit.; C. E. Löbell te Batavia, voormalig offic. v. gez.; majoor F. L. Mourerbrecher; J. H. C. Munder, koopman te Batavia; J. R. A. Bauer, offic. v. gez.; J. L. A. Michaëlis, eathegescermeester, te Batavia; E. J. Erdman, koopman aldaar; majoor J. H. F. von Stietz; F. M. E. A. A. von Hacke, 1e. luit.; L. J. Zelle, 2e. luit.; C. C. F. H. Jagemann, 2e. luit.; M. E. F. L. von Schauroth, 1e. luit.; H. A. F. C. von Kurousky, 1e. luit. art.: allen officieren of ingezetenen in Ned. Indie.

Een nieuw ontwerp tot emancipatie der slaven in West-Indie is ook door den minister van kolonien ingezonden. De grondslagen zijn hoofdzakelijk: onverwijlde emancipatie; schadeloosstelling tegen *f* 300,— voor Suriname, *f* 250,— voor Curaçao, *f* 200,— en *f* 250,— voor de andere eilanden; regeling van het staatstoezigt bij de wet, wat hoofdpunten betreft, en afzondering van een kapitaal van 2 millioen ter bevordering der emigratie. Mogt dit of een ander plan spoedig wet worden!

Behalve op staatkundig terrein is het nieuws zeer schaars. In de muzijkwereld gaat niets om, dat der moeite waard is. Het laatste *Toekomst*-Concert was zeer middelmatig. De violist, die er zich liet hooren, was een ster van geringe grootte. St. Nicolaas heeft ook nooit veel op dat gebied; dan eet men lekkers en marsepijn. Die heilige houdt zich nog altijd stevig vastgeworteld in ons protestantsch land. De Franschen zeggen: *ventre affamé n'a pas d'oreille*. Men kon met regt daarbij voegen: *L'estomac n'a pas de foi*. De kleine kinderen amuseren zich dan met spel; grooteren tegenwoordig in ons land met *Hoog spel*. Men vindt allerlei uit voor 't lieve moederlandje. Thans is er een boekje verschenen, getiteld: *Een politiek Lazareth, staatslieden in quarantaine*, door Junius. 't Zijn geene navolgingen van de beroemde brieven van den Brit, maar een verhaal, dat velen besmet zijn en daar aankomen; 't is de man van 't succes, van 't Pangka paard en zijn schoonzoon. Zij hebben een binnenvader en *roerer* (de minister zou den laatste eene helsche *machine* noemen) tot hunne dienst. 's Is eene farce en meer niet.

Mijn brief is reeds lang. In een volgenden meer.

's Gravenhage, 9 December 1861.

Algemeen Overzigt.

De lang verwachte en misschien ook gewenschte beraadslagingen over de begrooting voor het volgende jaar zijn in de zitting der Tweede Kamer van 25 November aangevangen. Als inleiding tot de behandeling van de verschillende hoofdstukken heeft de Kamer zes volle dagen besteed aan algemeene beschouwingen over de begrooting. Die discussiën werden voornamelijk beheerscht door het koloniale vraagstuk of liever door de koloniale politiek, die de tegenwoordige minister van koloniën wenscht te volgen. Het karakter van die discussie was ongerustheid en afkeuring, maar van eene zijde, die tot nu toe meestal gewoon was te zwijgen en vóór te stemmen. De bakens zijn dus verzet en wel naar den geheel tegenovergestelden kant: de koloniale reactie is oppositie geworden. Dit is een opmerkelijk feit.

Waren die discussiën over de koloniale politiek, zoo als blijken kan uit het hierbij medegedeelde verslag, zeer uitvoerig, er bleef toch voor eenige leden gelegenheid om eenige algemeene politieke beschouwingen voor te dragen, die niet minder belangrijk te achten zijn. Men moet daarbij niet uit het oog verliezen dat dit ministerie zamengesteld is uit heterogene bestanddeelen, die van den aanvang af zich geene juiste voorstelling schijnen gemaakt te hebben van de rigting, die zij zouden volgen maar slechts de ministeriële portefeuille hebben aanvaard, vertrouwende dat het toeval hen wel de rigting zou aanwijzen. Het is toch anders onbegrijpelijk hoe men eerst aan de Kamer een begrip heeft kunnen geven van de dualistische politiek, die het kabinet voornemens was te volgen, om later den, zoo het schijnt, eenigen voorstander van die politiek te verwijderen en weder een ander motto in zijn vaandel te schrijven, overtuigd dat anders de ministeriële loopbaan spoedig zou zijn afgesponnen. Of echter die handelingen de zedelijke kracht en waarde van het kabinet zullen versterkt hebben, valt moeijelijk aan te nemen, vooral nu men bij de algemeene beschouwingen door mannen van geheel verschillende rigting en overtuiging een sterk afkeurend oordeel over dit politiek *changement de décoration* heeft zien uitbrengen.

De heer Olivier onder anderen toonde aan, dat dit ministerie evenmin een beginsel als een rigtsnoer van regeringsbeleid heeft en dat wij in denzelfden toestand zijn als met al de ministeriën na 1853 waarvan hij de nadeelen schetste. Dit ministerie is juist zamengesteld als waartegen zijn eigen programma van den 23sten April zoo zeer te velde trok. Het is evenzeer een kabinet van *fusie*, dat hinkt op twee gedachten, dat kracht, zelfstandigheid noch levensbeginsel heeft, en daarom even als vorige kabinetten moet transigeren en her- en derwaarts wordt geslingerd. Wij zijn juist op hetzelfde standpunt als in het begin van dit jaar bij de uiteenspatting van het ministerie van Hall, dat zoo veel tot de politieke demoralisatie heeft bijgedragen. Toen bleven wij met een ministerie zonder hoofd en nu met een ministerie zonder mond. Overigens toetste hij de handelingen van het ministerie aan het programma en vindt dan geene beantwoording aan het politieke programma, noch uit het oogpunt van homogeniteit, noch uit dat van ontwikkeling van den liberalen geest onzer grondwettige instellingen, noch eindelijk uit het gezigtspunt van gewenschte zamenwerking tusschen regering en volksvertegenwoordiging. Alles zamengenomen loopt dit uit op politieke onmagt, zwakheid en gebrek aan leiding en misverstand op koloniaal gebied.

De heer van Zuylen ging van dezelfde hoofdgedachte uit. De fout zit in de zamenstelling van dit kabinet. Zoo het liberaal had willen zijn had het niet in zich kunnen opnemen elementen uit een vroeger ministerie, speciaal niet de ministers van justitie en van oorlog, terwijl de minister van financiën, die toch mede tot de uitvoering der staatsspoorwegen moet medewerken, geenszings in dit ministerie zitting kon nemen. Deze regering verwijt hij gemis aan staatkundig beleid, gemis aan doorzigt en aan takt.

De politieke toestand van het vaderland gaf den heer Wintgens aanleiding om eenige beschouwingen voor te dragen, die niet van belang ontbloot waren. Dien toestand achtte hij in meer dan één opzigt ongunstig. Men kan er van zeggen, wat vroeger door den heer J. C. Baud genoemd is, een toestand van „*politieke malaise*." Hij vond zelfs analogie met den toestand van Frankrijk vóór 1848. Daar heerschten ook destijds intrigues van allerlei aard, coalitie van heterogene bestanddeelen, om bestaande ministeriën omver te werpen. En welke is onze toestand? Sedert 1848 hebben wij 7 ministeriën gehad, en slechts eenmaal is de Kamer ontbonden.

De politieke strijd bij ons is niet altoos geweest, het gevolg van een eerlijken strijd om beginselen. Hij trad daarbij in eene waardering der opvolgende ministeriën na 1848. Het ministerie Thorbecke was inderdaad de uitdrukking eener parlementaire meerderheid. Het ontwikkelde groote mate van talent, had streng afgebakende beginselen, en oefende daardoor groote kracht uit. Zijne aftreding heeft allerschadelijkst gewerkt op de politieke ontwikkeling der natie. Na den val van den heer Thorbecke kwam het ministerie van Hall door eene buitengewone beweging aan het bewind. Die nieuwe rigting was de rigting om *geene* beginselen te hebben maar om tot elken prijs *succes* te behalen; dat was de conditie van het bestaan van dat ministerie, zoo zelfs dat het in belastingafschaffing veel verder ging, dan ooit de grootste tegenstanders zouden gedacht of gewenscht hebben. Maar door dien maatregel zelven, ontving de conservatieve partij, den nekslag. Dat ministerie verdween, niettegenstaande al het aangewende tot het erlangen van *succes*.

Er trad daarna een ander min. op (v. d. Bruggen-Simons). Maar tijdens dat ministerie van 1856 werd de verwarring bestendigd en vergroot. Het bragt tot stand juist datgene waarvan zijne optreding de *veroordeeling* was. Het deed het omgekeerde van wat aanleiding gaf tot zijn ontstaan (de onderwijs-wet zoo als die is vastgesteld). Daarop trad het kabinet op van Maart 1858, het kabinet van fusie en coalitie, zamengesteld uit heterogene bestanddeelen. De gevolgen zijn niet uitgebleven, de fusie heeft confusie te weeg gebragt, en ook dat ministerie is uiteengevallen, zonder dat de voldoende reden bleek. Ook hier was het duidelijk dat er geen grondslag van beginselen aanwezig was. Die optreding was weder een bres voor de politiek van het succes tot elken prijs. Deze deed eene nieuwe invasie. Immers die politiek kan alleen bestaan door buitengewone omstandigheden, als bij April-beweging of spoorweg-agitatien. Zij speculeert op de fouten van anderen. Hare leus is: L'audace, et encore l'audace. Haar doel is de bevrediging van het locaal belang, zeer ten nadeele van het algemeen belang, maar ten slotte wordt uit minachting voor de personen, ook minachting voor de instellingen geboren.

Na een bestaan van een jaar is ook dat min. verdwenen. En vervolgens hebben wij thans een ministerie 't welk terugdeinst voor zijn eigene politieke geloofsbelijdenis. Want volgens de mem. van beantwoording op hoofdstuk XI, blijkt, dat het zich niet alleen met het prog. van 23 April, maar ook met een tegenovergesteld stuk, met algemeene stemmen heeft vereenigd. En daarentegen blijkt uit het antwoord op hoofdstuk I. dat men aanvankelijk eenstemmig omtrent de kol. politiek was, maar dat later bleek dat één lid een ander gevoelen was toegedaan. Het resumé is: dat wij na 1853 hebben gehad ministeriën van gemis aan beginselen, verzaking van beginselen, goochelspel met beginselen, gissing naar beginselen, fusie van beginselen, misverstand over beginselen. Bijgevolg is beginselloosheid sedert jaren onze normale toestand, en dat is hoogst verderfelijk voor het gezag, zelfs voor het koninklijk gezag, verderfelijk voor de vertegenwoordiging en verderfelijk voor de natie en hare teederste belangen. De gevolgen zijn: Kwijning en teruggang, nationale decadentie, in stede van ontwikkeling en vooruitgang.

Reeds zijn eenige hoofdstukken goedgekeurd en de kamer houdt zich nu onledig met de behandeling van hoofdstuk V (departement van binnenlandsche zaken). De heer van Heemstra, die onder een atlas van beschuldigingen schijnt gebukt te gaan, zal het waarschijnlijk zwaar te verantwoorden hebben. Of echter al die beschuldigingen de kamer er toe brengen zal de begrooting voor binnenlandsche zaken te verwerpen, is nog geenszins zeker. Er zijn toch altijd eenige leden, die om welke redenen dan ook, medelijden met een beschuldigd minister gevoelen, die, al is het soms ter elfder ure en geheel onverwacht verklaren dat zij geene begrooting mogen verwerpen om redenen buiten de begrooting gelegen. Wij vreezen dan ook dat nu weder eenige medelijdende leden de schaal ten gunste van den heer van Heemstra zullen doen overslaan.

Naar aanleiding van de voornemens, door den minister van marine aan de Kamer medegedeeld om een nieuw stelsel van beheer en aanbouw te volgen, is door vijf leden der Tweede Kamer, de heeren: Delprat, Poortman, Blussé van Oud-Alblas, Dullert en ter Bruggen Hugenholtz een voorstel ingediend tot het houden van eene enquête omtrent de navolgende vraagpunten: 1o. welke zeemagt behoeft Nederland? 2o. welke is de tegenwoordige toestand van het materieel onzer zeemagt en in hoever beantwoordt dit aan de behoefte? en 3o. welke wijze van aanbouw van oorlogsbodems moet gevolgd worden?

De voorstellers worden, blijkens de memorie van toelichting, geleid tot dit voorstel, ten einde zekerheid te bezitten dat het door den tegenwoordigen minister aangeprezen stelsel onder onze omstandigheden het beste is. „Het gevaar — zoo lezen wij in die memorie — moet worden gekeerd, dat hetgeen thans zou worden gewrocht niet weder door een volgend minister wierd omvergeworpen, en dat niet op nieuw de millioenen, aan den aanbouw van schepen ten koste gelegd, ten slotte bleken doelloos, verkeerd te zijn besteed. Sterker dan ooit gevoelde men de wenschelijkheid en noodzakelijkheid om met opzigt tot de rigting, aan het beheer der marine en vooral ook aan den aanbouw der oorlogsbodems te geven, tot de aanneming van een bepaald stelsel te komen, en om daartoe te geraken scheen, naar het oordeel der bedoelde leden; geen ander middel over te schieten dan het houden eener parlementaire enquête. Daardoor zouden de leden der kamer, wien het thans aan de vereischte kennis en de noodige gegevens ontbrak om over eene aangelegenheid van dezen aard een beslissend oordeel te vellen, daartoe beter worden in staat gesteld."

Bij de Tweede kamer zijn thans ook ingediend de ontwerpen van wet tot afschaffing der slavernij in West-Indie. Die ontwerpen verschillen in menig opzigt van die, welke vroeger bij de vertegenwoordiging werden aanhangig gemaakt. Dat verschil laat zich in de volgende punten zamenvatten, waaruit dan ook tevens blijkt in welken geest het tegenwoordige voorstel gesteld is.

In de eerste plaats. Het laatste ontwerp had tot grondslag, dat de *slavenmagten magtsgewijze* op de plantages, waar zij zich bevinden, bij overeenkomst zouden blijven, of *magtsgewijze* op eene andere particuliere overgaan, dan wel op eene gouvernements-plantage.

Deze grondslag is bij dit voorstel verlaten en vervangen door vrijwillige, tusschen den vrijgemaakte individueel met eenen huurder naar zijne keuze te sluiten; overeenkomsten waarvoor een minimum van tijd is bepaald, en die worden aangegaan onder de leiding en voorlichting van daartoe gestelde gouvernementsambtenaren.

In de tweede plaats het tijpstip van opheffing der slavernij.

Het vorige ontwerp bepaalde dit binnen zes maanden na de afkondiging der wet in de kolonie Suriname, en wel bij gouvernements-publicatie. Bij de thans aangebodene wordt, in navolging van hetgeen in Nederl. Indië is geschied, daarvoor een vast tijdstip, en wel 1 Julij 1863, gesteld.

In de derde plaats aan de eigenaren toe te kennen vergoeding.

Bij het vorig ontwerp werd het bedrag der vergoeding bepaald in verband met den aard der cultures, welke gedreven worden op de plantages, waartoe de slaven behooren.

Thans is een middencijfer voorgesteld voor elken slaaf, zonder onderscheid van ouderdom of geslacht en zonder te letten op de mindere of meerdere waarde, die hij voor zijnen meester heeft, door de meerdere of mindere winstgevende cultures, waarbij hij is te werk gesteld geweest.

In de vierde plaats het staatstoezigt over de vrijgemaakten.

Het laatste ontwerp bepaalde daarvoor geen vasten tijd. Het aangebodene stelt een fixum van tien jaren, met verlating van de vervroegde ontheffing in art. 15, tweede alinea, der laatste voordragt en de voorbehouden herziening in art. 17 daarvan bedoeld.

In de wet zelve zijn de grenzen aangewezen, binnen welke dat toezigt zich beweegt en de aard bepaald der straffen.

In de vijfde plaats de regtstoestand der vrijgemaakten.

Het laatste wets-voorstel bepaalde, dat het gewoon burgerlijk regt op de vrijgemaakten zou toepasselijk zijn, behoudens zoodanige bijzondere bepalingen te hunnen aanzien, als gedurende het staatstoezigt door den Koning zouden worden vastgesteld.

In het aangeboden wets-ontwerp is dat voorbehoud juister bepaald: het is beperkt binnen de grens der bemoeijingen van het staats-toezigt, terwijl de vrijgemaakten ten aanzien der staatsburgerlijke regten met de vroeger gemanumitteerden worden gelijk gesteld.

In de zesde plaats de immigratie van arbeiders.

Bij het thans vervallen ontwerp van wet werd bescherming en aanmoediging toegezegd aan den aanvoer van voor den veldarbeid in de kolonie Suriname geschikte landverhuizers en arbeiders, door uitloving van premiën op den voet van nader te maken verordeningen.

Volgens het tegenwoordig voorstel regelt, leidt en ondersteunt de regering de immigratie van vrije arbeiders gedurende den tijd van 10 jaren, gerekend van den 1sten Julij 1863, zijnde het tijdstip van de afschaffing der slavernij, en wordt de wijze, waarop zij daaraan gevolg wil geven, in hoofdtrekken omschreven in het deswege in de wetsvoordragt vookomende hoofdstuk.

In de zitting der Italiaansche kamer van afgevaardigden heeft de heer Ricasoli gezegd, dat hij het noodig achtte aan de kamer mede te deelen, wat de regering gedaan heeft om tot eene oplossing der Romeinsche kwestie te geraken. Zijn doel is geweest eene verzoening van de godsdienst met de vrijheid van den staat en de kerk. De regering heeft in dien geest een ontwerp opgesteld, om aan den Paus te worden onderworpen. Zij heeft zich tot keizer Napoleon gewend om hem te bewegen als bemiddelaar op te treden. Tengevolge van de weinig verzoenende gezindheid van het pauselijk hof heeft deze bemiddeling geen gevolg kunnen hebben. De heer Ricasoli heeft de bewuste documenten overgelegd.

Onder deze documenten bevindt zich ook de brief van den heer Ricasoli aan den Paus, waarin het volgende voorkomt.

Twaalf jaren geleden vatte Italie door 's pausen woorden de hoop op eene wedergeboorte op; zij kon echter niet plaats vinden zoo lang het onder vreemde meesters verdeeld werd; het greep dus naar de wapenen om zich van deze te ontdoen. Als vertegenwoordiger van een God van vrede en barmhartigheid weigerdet gij uwe medewerking, hetgeen de Italianen verbitterde, omdat gij tevens Italiaansch vorst zijt. Hierdoor ontstond eene botsing tusschen de Italiaansche natie en den pauselijken stoel, die tot beider nadeel nog voortduurt. Elke strijd eindigt door de nederlaag of den dood van een der strijdenden of door hunne verzoening. De regten der natie kunnen niet vernietigd worden, evenmin als de zetel van St. Petrus. Er moet dus verzoening plaats hebben. Dit ware onmogelijk, zoo de Italianen ze niet durfden vragen, of zoo de kerk er een zijner beginselen of regten voor moest prijs geven. De kerk evenwel kan niet de vijandin eener eerlijke burgerlijke vrijheid zijn en ook niet die der nationaliteiten. De voorzienigheid zelve heeft het menschdom verdeeld in onderscheidene groepen. God heeft doen zien, hoezeer de mensch zijne nationaliteit op prijs moet stellen, toen Hij, de Hebreeën willende straffen, hun vreemde heerschappij als de zwaarste kastijding oplag. Gij zelf hebt in 1848 aan het Oostenrijksch kabinet geschreven, een einde te maken aan een oorlog, waardoor de geest der Lombarden en Venetianen, die regtmatig naar hunne nationaliteiten streefden, toch niet voor het keizerrijk herwonnen zou kunnen worden. De Italianen betreuren echter, dat uw beide hoedanigheden u dikwijls in tegenstrijdigheden doen vervallen. Deze echter verbitteren hen wel tegen den vorst, maar verminderen hun eerbied voor den opperpriester niet. Men heeft onderzocht en bevonden, dat geen redenen voor die dubbele magt pleiten; integendeel, zelfs het evangelie bevat een tal van voorbeelden hoe Jezus Christus aardsche goederen klein achtte en zijne leerlingen tegen het streven daarnaar waarschuwde. Er was welligt een tijd dat het prestige van een wereldlijk gezag voor de onafhankelijkheid der kerk nuttig was, maar sedert de staten gevestigd zijn en het publiek regt op billijke en redelijke grondslagen steunt, kan de kerk bij het bezit van een koningrijke geen voordeel hebben, integendeel, wordt zij er slechts in ongelegenheid en tweestrijd door gebragt, en door de zorg voor wereldsche belangen van die voor de hoogere belangen afgetrokken en dienstbaar gemaakt aan de ijverzucht, hebzucht en intrigen van de magtigen der aarde. Het door dat tweeledig gezag in het leven geroepen konflikt heeft dan ook reeds betreurenswaardige gevolgen; de geestelijkheid raakt verdeeld; de kudde scheidt zich van hare herders; er zijn kerkvoogden die openlijk weigeren aan den strijd tegen het koningrijk Italie deel te nemen, veel meer nog die heimelijk tegenstaan. De menigte ziet met verontwaardiging dienaren der kerk tegen den staat zamenzweren; en het zou er ligt toe kunnen komen dat zij de godsdienst ten laste legde, wat hare dienaren doen, en zich zoodoende afscheidde van die gemeente waartoe de Italianen sedert achttien eeuwen behooren. Stort niet een geheel volk in den afgrond der twijfeling. Wilt gij grooter zijn dan de koningen der aarde, maak u dan los van het koningschap dat u hun gelijk maakt; Italie zal u een veiligen zetel, eene volledige vrijheid en nieuwe grootheid geven.

In de Belgische Kamer van afgevaardigden heeft, naar aanleiding van het adres van antwoord op de troonrede, eene zevendaagsche, vrij hevige discussie plaats gehad over de erkenning van het koningrijk Italie. De paragraaf van het adres van antwoord waarbij de gedragslijn der regering in deze zaak wordt goedgekeurd, is met 62 tegen 47 stemmen aangenomen. Zij luidt aldus: „Wij verheugen ons, Sire, over de goede verstandhouding, die tusschen België en de vreemde mogendheden bestaat. Dit bewijst met welke verstandige loyauteit België de pligten van het volkenregt in acht neemt, welke haar door de onzijdigheid is voorgeschreven. In den toestand waarin Europa verkeert is het van gewigt dat het onzijdige België, getrouw aan de beginselen van het volkenregt, even als het altijd gedaan heeft, zich onthoudt van tusschenkomst in de zaken van andere mogendheden." De meest invloedrijke leden der Kamer hadden nog een amendement voorgesteld van den volgenden inhoud: „In den toestand waarin Europa verkeert is het van gewigt dat het onzijdige België, getrouw aan de beginselen van het volkenregt, zich onthoude het stelsel van aanhechting, dat de staten van minderen rang met vernieling dreigt, goed te keuren." Dit voorstel vond geen bijval.

Er hebben zich tusschen Engeland en Amerika twee incidenten voorgedaan, die in Europa groote ongerustheid verwekken.

De *Nashville*, een oorlogsstoomschip aan de gekonfedereerden van de Vereenigde Staten behoorende, is dezer dagen te Southampton binnen gekomen. Het heeft daar aan wal gezet en vrij gelaten een aantal gevangenen, die zich onder bescherming van den konsul der Vereenigde Staten hebben gesteld. Dat schip had een nieuw gebouwd koopvaardijschip van de noordelijken, (*de Harvey brick*), van Havre naar New-York gezeild, aangehouden en in brand gestoken. De bemanning, met uitzondering van den kapitein en de beide stuurlieden, waren vooraf aan boord genomen en in de boeijen geklonken.

Deze gebeurtenis brengt de belangrijke kwestie van het volkenregt ter sprake: of door het binnenloopen van de *Nashville* de onzijdigheid van Engeland geschonden is. Indien het schip *de Harvey brick* als oorlogsprijs had mede gebragt, ware daaromtrent geen twijfel; maar in alle geval heeft het de gevangenen aan land gezet.

Het tweede incident dat voornamelijk ongerustheid heeft verwekt, omdat het de mogelijkheid kan doen veronderstellen van een oorlog tusschen Engeland en Noord-Amerika, bestaat hierin.

Aan boord van de Engelsche stoomboot *de Trent* bevonden zich de heer Slidell, gezant van de zuidelijke staten bij de Fransche regering, vergezeld van zijne echtgenoote, zijn zoon en drie dochters, de heer Eustès, sekretaris van legatie, en zijne echtgenoote, de heer Mason, gezant bij de Engelsche regering, benevens de heer Mac Farlane, zijn sekretaris. Zij waren den 7den November te Havana scheep gegaan naar St. Thomas, ten einde van daar met de mailboot *La Plata* naar Engeland te vertrekken. 's Daags na hunne inscheping ontmoetten zij het Noord-Amerikaansche oorlogschip *San Jacinto*. Dit schip heesch zijne vlag, loste een kanonschot, dat, toen het op een afstand van een pistoolschot genaderd was, door een tweede gevolgd werd. De *Trent* heesch van haren kant insgelijks de vlag, doch stopte te gelijker tijd. Nu naderde de boot van de *San Jacinto*, waarin zich een officier bevond, die aan den kapitein van de *Trent* en aan den daar aan boord zijnden agent der Engelsche admiraliteit verklaarde, dat zijn bevelhebber wist, dat de heeren Slidell, Mason, Eustès en Mac Farlane bij hen aan boord waren, en dat hij kwam om hen dood of levend gevangen te nemen. De kapitein en genoemde agent protesteerden en verklaarden dat zij alleen voor geweld zouden zwichten; de officier in de boot begaf zich hierop terug naar de *San Jacinto*, maar kwam onmiddelijk terug met nog eene andere boot, terwijl beide booten gevuld waren met gewapende manschappen, die aan boord der *Trent* klommen. Zoodra zij daar waren werd de sommatie van den officier thans ondersteund door geweren, degens en revolvers, hernieuwd. De gezanten en hunne sekretarissen kwamen te voorschijn en voegden hun protest bij de protesten van den kapitein en den agent der admiraliteit. De echtgenooten van de heeren Slidell en Eustès, benevens de dochters van den eerstgenoemde, protesteerden met hare tranen, maar de officier der boot wilde van niets weten; hij sommeerde voor de derde maal en zeide tot zijne manschappen: dood of levend. De gezanten en hunne secretarissen gaven zich daarop over; stapten in de boot, en werden alzoo overgebragt op de *San Jacinto*. De officier der boot was echter met een deel zijner gewapende manschappen aan boord der *Trent* gebleven, en sommeerde nu ook den kapitein, om zich met hem naar de *San Jacinto* te begeven. Dit werd geweigerd. De officier gaf van die weigering aan zijn bevelhebber berigt, dreigde vervolgens den kapitein met geweld naar de *San Jacinto* te zullen brengen, doch trok ten slotte zijne sommatie in en verwijderde zich met zijne manschappen. De echtgenooten van de heeren Slidell en Eustès zijn aan boord der *Trent* gebleven.

De Engelsche dagbladen geven luide hunne verontwaardiging lucht, en hunne overigens uiteenloopende redeneringen komen omtrent dit punt overeen, dat het volkenregt geschonden is en dat het Britsche gouvernement aanspraak op voldoening heeft. Zij erkennen dat een kruiser van een oorlog voerenden staat het regt heeft ieder koopvaardijschip in zee aan te houden en te onderzoeken, en zich meester te maken van de zich aan boord bevindende kontraband, maar dat de *Trent* geene vijandelijke dépêches overvoerde, de heeren Mason en Slidell geen officieren van het leger waren, maar diplomatieke agenten en dus niet met oorlogscontraband kunnen gelijk gesteld worden. De organen der tory-partij zijn echter het hevigst in hunne aanvallen tegen de bondsregering. Over het algemeen houdt men het er voor dat de bevelhebber van de *San Jacinto* een uitdrukkelijken last van het kabinet te Washington heeft opgevolgd en in geenen deele op eigen gezag heeft gehandeld.

Het berigt van deze gebeurtenis heeft te New-York een geheel anderen indruk gemaakt dan te Londen. „Toen de tijding te New-York aankwam — zegt het Fransche dagblad *La Patrie* — werden alle huizen geillumineerd. De geheele bevolking kwam op de been en weldra had eene krachtige volksmanifestatie plaats ten gunste van een onvoorwaardelijk verzet tegen alle vordering van Engeland."

De expeditie van de Noordelijken der Vereenigde Staten heeft zich van Port-Royal en Beaufort meester gemaakt. Beide plaatsen liggen in Zuid-Carolina niet ver van elkander, nagenoeg halfweg tusschen Charleston en Savannah. Beaufort vooral is eene stad van groote beteekenis; zij ligt 15 mijlen van de zee en is door een spoorweg aan Charleston verbonden.

Volgens de officiele depêches van den bevelhebber der vloot, kapitein Dupont, hebben de noordelijke troepen bij die gelegenheid een vreeselijke slagting onder de zuidelijken aangerigt. De paniek die zich van de zuidelijken meester maakte, schijnt inderdaad verschrikkelijk te zijn geweest. Onder den buit door de noordelijken te Port-Royal gemaakt, bevinden zich 43 stukken geschut van het zwaarste kaliber, benevens verschillende vlaggen, en eenige koperen veldstukken. De vreugde der negers te Beaufort schijnt buitengemeen groot te zijn. Te Charleston en Savannah schijnt men zoo beducht voor een opstand der slaven, dat de zuidelijken hunne vrouwen en kinderen met den meesten spoed wegvoeren. „De negers" zegt kapitein Dupont, in een particulier schrijven aan een vriend „zijn met woeste verrukking en wraaklust vervuld. Zij zeggen, dat zij gelijk houden werden doodgeschoten, omdat zij weigerden door hunne meesters naar het slagveld te worden gevoerd."

De Engelsche regering heeft het berigt ontvangen dat Mexiko zich bereid verklaard heeft eene overeenkomst te sluiten, waarbij al de eischen van Engeland volledig bewilligd worden. Mexiko zou voldoening geven voor de aan de Engelschen toegevoegde beleedigingen, de met geweld weggenomen gelden terugbetalen en zijne verbintenissen jegens de schuldeischers geheel en al vervullen. Intusschen verklaart de *Morning Post* dat deze poging, om Engeland van zijne bondgenooten af te scheiden, vruchteloos is; dat Engeland geene afzonderlijke voldoening aanneemt, en dat de Engelsche, Fransche en Spaansche vloten de Mexikaansche havens zullen bezetten.

De nieuwe koning van Portugal heeft de regering aanvaard met eene proclamatie aan het volk, waarin hij de deugden van zijnen voorganger prijst en verder zegt: „De staatkundige instellingen mijns lands getrouw in acht te nemen wordt mij als pligt voorgeschreven, en strookt met mijne neiging. Ter uitvoering der voorschriften van het konstitutionele charter der monarchie zweer ik de katholijke, apostolische en romeinsche godsdienst alsmede de integriteit des rijks te zullen in stand houden, de politieke konstitutie der portugesche natie benevens de andere wetten des rijks te zullen in acht nemen en doen in acht nemen, en in het algemeen, zoo veel in mijne magt staat voor het welzijn der natie te zullen zorgen. Deze eed zal door mij in de aanstaande vergadering van de algemeene cortes der portugesche natie bekrachtigd worden."

Nederland.

Rotterdam, 7 December. De weersgesteldheid hier te lande heeft zich sedert ons vorig berigt door geene bijzonderheden gekenmerkt. Het weder bleef, behoudens dat het een enkele dag hard woei, doorgaans vrij kalm. Slechts de koude is toegenomen, doch nog niet in die mate, dat de sneeuw, die zich echter nog slechts weinig vertoonde, bleef liggen.

In den stand der prijzen van de levensmiddelen is geene meldenswaardige verandering gekomen.

— Uit meest alle in Limburg aan de Maas gelegen gemeenten, van de in dat gewest gevestigde kamers van koophandel, alsmede van vele kooplieden, schippers, fabriekanten enz. komen bij de Tweede Kamer verzoekschriften in, strekkende om te verzoeken, dat zij het met Belgie gesloten ontwerp-tractaat, regelende de aftappingen op de Maas, niet goedkeuren, omdat het onduidelijk, onvolledig en in het geheel onaannemelijk wordt geacht.

Wij berigten met genoegen, dat Z. K. H. de prins van Oranje weder geheel hersteld is. Z. K. H. heeft zijne gewone werkzaamheden hervat en reeds weder eene wandeling kunnen doen.

— Z. M. heeft den oud gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie den heer C. F. Pahud, het grootkruis der orde van de Eikenkroon geschonken.

— De vrijwillige overgang der millitairen van het leger hier te lande bij dat in Oost-Indie neemt zeer toe, zijnde weder een aantal korporaals en soldaten van verschillende infanterie korpsen bij laatstgemeld leger overgeplaatst: aan de korporaals is *f* 125 en aan de soldaten *f* 120 ratificatie toegekend.

Zr. Ms. schroefstoomschip *de Liege*, onder bevel van den luitenant ter zee van de 1ste klasse P. M. van der Haak, is in den namidag van den 3den dezer van de reede van Hellevoetsluis naar zee vertrokken ter opvolging zijner bestemming naar Oost-Indie. Het état-major bestaat uit de heeren: P. M. v. d. Haak, luit t/z. 1ste kl. komm; N. Macleoed, luit t/z. 2de kl. 1ste offic. E. L. Ebple. luit. t/z. 2de kl; G. v. Herwaarden adelborst 1ste kl; F. J. C. Broers offic. van gez. 3de kl; J. A. Lagaay, offic. van adm. 3de kl.

— Bij de directie der marine te Vlissingen is order ontvangen om voor de dienst in gereedheid te brengen het stoomfregat *Adolf Hertog van Nassau* tegen 1 April en de stoomkorvet *Medusa* tegen 1 Mei aanst.

Zr. Ms. korvet met stoomvermogen *Prinses Amelia*, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee A. J. Kroef, is den 29sten October te St. Helena aangekomen, na alvorens eenige dagen aan de Kaap de Goede Hoop te hebben vertoefd.

— Men meldt uit Vlissingen dd. 4 December: Zr. Ms. korvet *Prins Maurits der Nederlanden* kapt.-lui. ter zee Kemper, is uit 's rijks dok ter reede gehaald en zal met de eerste gelegenheid zee kiezen naar de Canarische eilanden en verder, met de zich daar aan boord bevindende adelborsten, eene instructiereis ondernemen, om met Junij e. k. hier terug te keeren en in September daaraanvolgende weder te vertrekken.

— Zoo als reeds gemeld is heeft Z. M. bepaald dat dit jaar, boven het contingent van 1500, nog 400 man naar Nederlandsch Indie zullen worden uitgezonden, ten gevolge waarvan dagelijks bij het koloniaal werfdepôt te Harderwijk aankomen manschappen van de wapens der infanterie en kavallerie, welke op hun verzoek zijn overgeplaatst bij het leger in Oost-Indie.

— Tegen het laatst dezer maand zal er naar men verneemt nog naar Java vertrekken een detachement suppletietroepen, welke millitairen zich thans bij het koloniaal werfdepot in de sterkte bevinden.

Aan boord van het te Nieuwe Diep liggende schip *Cheriton*, gezagvoerder W. J. Coers, is geembarkeerd, het reeds gemelde detachement suppletietroepen van 150 onderofficieren en verdere manschappen, ten einde met dien bodem naar Java te vertrekken onder kommando van den kapitein van het Oost-Indisch leger B. J. Bosstraeten, die weder van verlof derwaarts terugkeert, en tot medegeleiders de 2de luitenants der infanterie A. Verbrugh en F. de Cock Bruning, de 2de luitenans der genie en sapeurs J. C. Dozy en H. G. Derx allen van het leger in Oost-Indie en den officier van gezondheid der 3de klasse van gemeld leger H. Greve.

— Het bestuur van het collegie-dispuut *Vrije Studie!* dat te Delft was opgerigt, om in de leemte te voorzien door de sluiting van de academie in de studie ontstaan, heeft, afstuitende op de bezwaren die uit Art. 60 van 't nieuwe reglement voortvloeijen, voorloopig de werkzaamheden geschorst.

— Bij de erkenning, in der tijd, van het Delftsche studentencorps door de overige studentencorpsen hier te lande, had alleen de Amsterdamsche studenten-vereeniging zich met die erkenning niet kunnen vereenigen. Thans is niet alleen die erkenning aan den senaat te Delft ongevraagd toegezonden, maar tevens vergezeld van de hartelijkste betuigingen van deelneming in de jongste gebeurtenissen.

— De senaat van het Utrechtsche studentencorps, heeft thans bij schrijven, mede zijne sympathie voor de zaak der Delftsche studenten betuigd.

— Per het schip *Johannes Christian*, kapt. van Heemstede Obelt, te Nieuwe Diep zeilklaar liggende, zal weder een groot aantal lieden uit diverse provincien van ons vaderland, naar de Kaap de Goede Hoop vertrekken; enkelen hunner hebben de toezegging eener betrekking aldaar; de meesten evenwel gaan op goed geluk en op gunstige berigten van vrienden of bloedverwanten in de Kaapkolonie gevestigd, een nieuw vaderland zoeken, zeker als zij meenen te zijn, dat zij daar beter hun brood zullen kunnen verdienen.

Amsterdam, 23 Nov. Vier Nederlandsche meisjes, de gezusters van der Beek, hebben te Milaan een luisterrijk concert gegeven, ten voordeele eener behoeftige Fransche tooneelspeelster. De beide oudsten hebben vroeger te Brussel den eersten prijs aan het conservatoire en later dien te Milaan behaald. Zij hadden te Parijs, onder de leiding van den vermaarden Duprez, gedurende twee jaren hunne studien voltooid.

Extra Bijvoegsel

behoorende bij het *Bataviaasch Handelsblad*,

van Woensdag 22 Januarij 1862, No. 7.

Scheepsberigten

Aangekomen Schepen te Batavia.

DATUM.		VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	AGENTEN.
Januarij.	18	Z. M.	stoom.	Groningen		Soerabaija.		
„	.—	Nederlandsch.	bark	Ida Elisabeth	Dooren	Rotterdam.	18 Oct.	Metzendorff, Wilmans, Ruys & Co.
„	.—	„	„	Stad Middelburg	Ouwehand	Liverpool.	23 „	Maclaine, Watson & Co.
„	.—	„	„	Bernhard & Agnes	Ordeman	Amsterdam.	28 Sept.	Paine. Stricker & Co.
„	.19	Nederl Indisch.	stoom.	Prins van Oranje	Kuller	Singapore.	16 Jan.	W. Cores de Vries.
„	.—	„	„	Batavia	Nye	Pontianak.		„
„	.20	„	„	Ambon	Vogel	Soerabaija.		„
„	.—	Nederlandsch.	bark	Landbouw	Kleinenberg.	Amsterdam.	3 Oct.	J. Cezard & Co.
„	.21	„	schip	Batavia	van Dolder.	Londen	2 „	C. Bahre & G. Kinder.
„	.—	„	bark	Henrietta & Geertruida	de Boer.	Amsterdam.	3 „	Dümmler & Co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

DATUM.		VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
Januarij	.19	Nederlandsch..	bark	Aegidia Pauline	Hoogland	Soerabaya.
„	.—	„	schip	Zeelandia	Blaakbert..	„
„	.—	Z. M.	stooms.	Amsterdam		Banka.
„	.—	Nederl.Indisch	bark	Iskanderia.	Varkevisser	Indramayoe.
„	.—	„	„	Soetan Iskander	Kloppenburg	Samarang.
„	.—	Engelsch.	„	Launceston	Prins	„
„	.—	Hamburg.	„	Pudel	Kalklösser.	Nederland.
„	.—	Nederl.Indisch.	schoener.	Doris		Balie.
„	.21	„	bark	Jane		Soerabaya.
„	.—	Nederlandsch..	schip.	Susanne	Vonck.	„
„	.22	Nederl. Indisch.	stoom.	Batavia	Nye.	Samarang & Soerabaya.

In lading liggende Schepen te Batavia.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	TONNEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch.	schip	Loevesteyn	736	Tergaat		B. Kopersmit & Co.
„	„	Louise*	750	Buys		„
„	bark	Ystroom*	379	Hansen		„
„	„	Remigius Adolphus	750	Browning	Amsterdam	Busing, Schröder & Cc.
„	schip	Vooruit	663	Kool	Sydney.	van Ommeren, Rueb & Co.
„	„	Helena & Anna	862	Lupeke		„
„	bark	Watergeus*	680	Giezen		„
„	„	Salatiga	431	Biesthorst.		Bahre & Kinder.
„	„	Laura & Adéle	629	van Noël	Amsterdam	„
„	„	Maria Magdalena.	403	Willembrink	Rotterdam.	„
„	schip	Batavia*	766	van Dolder		„
„	bark	Henriette Geertruida	335	de Boer		Dummler & Co
„	„	Stad Middelburg.	752	Ouwehand.	Soerabaya	Tolson, Hunt & Co.
„	„	Landbouw.	725	Kleinenberg		J. Cezard & Co.
„	„	Bernard & Agnes		Ordeman		Paine, Stricker & Co.
„	„	Amstderdam	426	Wehdemeyer.	Passaroeang	„
„	„	Gelderland	460	Gaaff		„
„	„	Zeenymph.	622	Graadt van Roggen	Cheribon & Samarang	Haager & Schuurman
„	schip.	Doggersbank*	869	Kerkhoven.	Tagal & „	„
„	bark	Australie	672	Jochems		„
„	„	Christina Agatha*	609	[illegible]rsink	Soerabaya.	Burt Myrtle & Co.
„	„	Krimpen a/d. Lek	705	Ouwehand.	Rotterdam	Maclaine, Watson & Co.
„	„	Jacob	593	Mulder Drenth.	Soerabaya.	Busing, Schröder & Co.
„	bark	Nederwaard*	576	Admiraal		—
„	„	Anthony van Hoboken*.	756	Hazewinkel		Metzendorff, Wilmans, R. & Co.
„	schip..	Doelwijk	824	Hoffman		„
„	bark	Minister Pahud	674	Kievit	Padang & Nederland	„
„	schip.	Oudekerk a/d Amstel	725	Dooren.		„
„	bark	Ida Elisabeth.	724	Swart		„
„	schip	Noord Brabant	736	Bok		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	„	Pieter Cornelisz. 't Hooft	907	Koens		„
„	bark	Telanak		Popken	Soerabaya	G. Buyn & Co.
„	„	Dageraad*.		Ulrich		J. F. van Leeuwen & Co.
„	bark	Louisa Kroonp. van Zweden	564	Stoop	Amsterdam	Hagedorn, Plump & Co.
Nederl. Indisch.	„	Sayang Maskoor				Coulster.
„ „	„	Norban				„
„ „	„	Balgis				„
„ „	„	Fatoor Rachman.				„
„ „	„	Hongoan				„
„ „	„	Singlie.				Buys, Jacobsen & Co.
„ „	„	Faid Alim.			Macasser via Soerabaya.	„
„ „	stoom.	Ambon.	346	Vogel	Padang & Bencoelen.	W. Cores de Vries.
„ „	„	Prins van Oranje.	300	Kuller	Samarang & Soerabaya	„
„ „	schip.	William		Bostiaanse.		Landberg & Zoon.
„ „	brik	Genraal Michiels.	433	de Wilde		Haager, & Schuurman.
„ „	bark	Koengoan				—
„ „	„	Prins Veldmaarschalk	465	Broeder		Eng Oey Djen.
„ „	„	Engoan				—
Engelsch.	bark	Eugene.		da Silva	Siam	—
„	„	Woodlark	203	Taylor.	Sydney.	Maclaine, Watson & Co.
„	„	Roseila.	283	Aitkin		„
„	brik	Spray		Hillman	Sydney.	„
„	schoener	Hersilia		Gilbert.	Bangkok	Borneo C. L.
„	brik	Leven	301	Ballard.	Cocos	Wilson & Co.
Amerikaansch.	schip	Rosette	596	Pierce		Paine, Stricker & Co.
Hanov.	„	Kroonprins Ernst August	600	Wilder.	Te Koop..	Bahre & Kinder.
Zweedsch.	bark	Emelie.	242	Pettersson.	Stockholm.	J. Cezard & Co.
Lübeck.	„	Emma Mathilda.		Behrens	Victoria Baai.	Pandel & Stiehaus.
Brem.	schip	Humboldt.	703	Dannemann	Kanaal	Bahre & Kinder.
„	„	Julia	573	Rouschenberg.		„
„	bark	Etha	394	Buschman.		„
Hamb.	„	Tell.	357	Koch		„
Pruis.	„	Wodan.	285	Chysen.	China.	„

Factorij Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Pasoeroean.

Datum.		Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
Jan.	4	Eng.	schip	Rochel	Acock	Soerabaija.

Vertrokken schepen van Pasoeroean.

Datum.		Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Jan.	9	Ned.	oorl. sch.	de Heldin	Toutenhoofd	Nederland.
„	8	„	kotter	Carolina	Pa Robia	Sumanap.

Aangekomen schepen te Banjoewangie.

Datum.		Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
Dec.	27	Ned.	schoener	Venus	Jan	Soerabaija.
„	28	Pruiss.	bark	Prins Regent.	Fischer	Samarang.
„	29	Ned.	„	Pieter Schoemaker	v. Varelen.	Panaroekan.
„	30	Zweed.	schip	Caroline	Wennerh	Pasoeroean.
„	31	Ned.	„	Cornelia	de Vries	„
Jan.	1	„	bark	Baron v. Pall. van Rosendaal	Hogenstraten.	Menado.
„	—	„	„	Vrede	van der Plas.	Pasoeroean.
„	2	„	„	Johanna	Swemer.	„

Vertrokken schepen van Banjoewangie.

Datum.		Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Dec.	28	Ned.	schoener	Venus	Jan	Bali Badong.
Jan.	2	Zweed.	schip	Caroline	Wennerh	om de zuid.
„	—	Pruiss.	bark	Prins Regent	Fischer	Rotterdam.
„	—	Ned.	schip	Cornelia	de Vries,	„
„	—	„	bark	Pieter Schoemaker	van Varelen.	Amsterdam.

Aangekomen Schepen te Bezoekie.

Datum.		Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
Dec.	30	Ned.	bark	Josepha Louisa	Muijssan	Soerabaija.
„	—	N. I.	stoomb.	Kraton.	Martens	Probolingo.

Vertrokken schepen van Bezoekie.

Datum.		Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Dec.	30	Ned.	kotter	Susanna Cornelia	v. d. Vijver.	Pasoeroean.
„	31	N. I.	stooms.	Kraton.	Martens	Probolingo.

Vertrokken schepen van Panaroekan.

Datum.		Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Dec.	30	Ned.	bark	Nicolaas Witson	de Roover.	Nederland.

Vertrokken schepen van Tjilatjap.

Datum.		Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Dec.	6	Ned.	brik	Henriette.	Gerrits	Soerabaija.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven, 27 Nov. Noach, Wierikx; Batavia. — 29 Terte, Cars Tzn.; Batavia. — 3 Souburg, Zwart; Wijnkoopsbaai. — 5 Vijf Vrienden, Johan; Samarang.

Hellevoetsluis, 4 Dec. Karel August, Huizer; Passaroeang. — Lady Shelbourne, Gilchrist; Algoabaai.

Texel, 27 Nov. Ferd. Brumm, Voss; Batavia. — 28 Staatsraad Comm. van Ewijck, de Winter; Batavia. — 29 Batavier, Pfeiffer; Batavia. — 4 Henriette, Portengen; Samarang. — 5 Jan Daniel, Zweede; Wijnkoopsbaai. — Waalstroom, Mellink; Soerabaya. — 7 Escort, Smith; Akyab. — 8 Stad Assen, Haverbult; Samarang. — Gotburp, Bergfeld; Akyab.

Vertrokken.

Brouwershaven, 29 Nov. Honigbij, van der Valk; Soerabaya (via Newcastle.) — 3 Dec. Catharina Jacoba Henriette, Tonjes; Triton, Adriaans; Graafstroom, de Boer; Jannetje, Blokziel; India Packet, Diepering; Willem de Zwijger, van den Dries; Samarang. — Sophia Koningin der Nederlanden, Klein; Melbourne. — Doggersbank, Mammes; Rangoon. — 4 Delfshaven, Schaap; Melbourne.

Hellevoetsluis, 28 Nov. Diana, Teengs; Soerabaya (via Newcastle). — Soerabaija, de Boer; Singapore (via Newcastle). — 3 Dec. Z. M. stoomschip Linge, van der Haak; Oost-Indie. — 4 Mercator, van der Woude; Soerabaya (via Cardiff.) — Macasser, Rip; Akyab. — 9 Maleijer, Bok; Anjer (via Hartlepool.)

Zierikzee, 3 Dec. Marinus Willem, van Duyn; Batavia.

Veere, 29 Nov. Walcheren, van der Heijden; Java (via Newcastle).

Zeilklaar.

Brouwershaven, 8 Dec. Johannes Lodewijk, van der Waal; Batavia.

Hellevoetsluis, 9 Dec. Diligentia, van Bentveld; Batavia. — Helena, van Winkel; Soerabaya. — Maasstroom, Mellema; Rangoon.

Texel, 8 Dec. California, de Wijn; Broedertrouw, Rotgans; Johanna Elizabeth; Burhoven Junius; Kijkduin, Dekker; Ortelius, Groote. — Bato, van der Burg; Wassenaar, Hofstee; Admiraal Piet Hein, Hazewinkel; Cheribon, Coers; Nieuw-Holland, Tuk; Cornelia, Wit; Amerika, Zeeman; Cortgene, Dunlop; Batavia. — Johanna Catharina, Besseling; Maria Catharina, Bertrand; Mathilde, Fekkes; Samarang. — Soerabaya Packet, Olivier; Mentor, Dainker; Christina Jeannette, Rademaker; Joan Melchior Kemper, Salm; Soerabaya. — Sir Robert Peel, Lange; Zeemeeuw, Kayzer; Padang. — Hindoo, Rasmussen; Cosmopoliet, Westeninck; Melbourne. — Johannes Christiaan, Obelt; Kaap de Goede Hoop.

Vreemde Havens.

Aangekomen.

Londen, 6 Dec. William Simpson, Splatt; Batavia.

Shields, 30 Nov. Diana, Teengs; Rotterdam. — 2 Dec. Honigbij, van der Valk; Rotterdam, beiden om v. Soerabaya te laden. — 5 Soerabaija, de Boer; Rotterdam, om voor Singapore te laden.

St. Nazaire, 5 Dec. Nicolas Cezard, Moignebeau; Batavia.

St. Helena, 20 Oct. Krimpenerwaard, van Heijningen; Padang, vertrok 24 n. Amsterdam. — 23 Koerier, Rotgans; Java, vertrok 24 n. Amsterdam. — 25 Alcor, van Oppen; Java, vertrok 26 n. Rotterdam. — 29 Z. M. st. Prins Amalia, Kroef; Java, vertrok n. Vlissingen.

Vertrokken.

Liverpool, 2 Dec. Aeolus, Jantzen; Batavia. — Imina Brons, Muller; Singapore.

Shields, 19 Nov. Maria, van Wulven; Batavia.

St. Nazaire, 4 Dec. Eucharis & Paul, Dugast; Sumatra.

Scheepstijdingen.

Plymouth, 2 Dec. Heden is alhier met verlies van voorsteng en gebroken fokkemast binnengeloopen, het schip Ocean, kapt. Redman, van Batavia naar Hamburg bestemd.

Cardiff, 27 Nov. Het schip Macao, kapt. v. Bargen, 18 Nov. van hier naar Java vertrokken, is met zware schade geretourneerd.

Amsterdam, 2 December. Aangaande het schip Krimpenerwaard, kapt. F. W. van Heiningen, van Padang herwaarts gedestineerd (zie ons vorig No.), wordt, volgens brief van den kapitein, in dato St. Helena 24 October, gemeld, dat het den 27 September, op 32o 48' Z.Br. en 29o 43' O.L., een' vliegenden storm had doorgestaan, die tot een' orkaan toenam, en waarin het van voor tot achter door vreesselijk hooge zeeën overstelpt werd, het groot-marszeil en barkzeil woeijen uit de lijken, de giek, de kippenhokken en de kerkiantaarn sloegen aan stukken, en het nachthuis en kompas, watervaten enz. over boord; schip en tuig hadden veel te lijden, bijna alle naden in het dek waren gesprongen, en lekte belangrijk, zoowel in de kajuit, als in het volkslogies en boven de lading; de scheg bij de sjorrings van de boegspriet was afgescheurd, de geheele voorsteven ontzet, het voordek opgeligt, waarschijnlijk dekbalken gebroken, de kajuitskap en de papegaaistok stuk geslagen, terwijl de kragen der masten losgesprongen waren; ofschoon er vrij wat water bij de pomp was, maakte het schip niet meer water dan gewoonlijk, en was goed digt gebleven. De eerste stuurman was over boord geslagen en verdronken, en de kapitein ernstig aan den linker bovenarm gekneusd.

Kaapstad (K. de G. Hoop), 22 October. Het in de Simonsbaai liggende Nederlandsche schip Drie Gebroeders, kapt. Kramer, van Batavia naar Amsterdam, is gepasseerden nacht in een hevigen storm van 2 ankers geslagen en ligt zeer gevaarlijk, in een hevige wind voor een enkel anker en kabel op 200 vademen afstand van den wal, te rijden.

Assistentie wordt afgezonden en het is te hopen, dat men er spoedig in slagen zal om het schip een derde anker te bezorgen, daar het anders reddeloos verloren is.

— De boot van het Ned. schip Maria Elise, waarmede 4 man uit visschen gingen (zie N. R. C. van den 9den November), is ledig bij Kaap Point aangedreven. Men moet dus maar al te zeer vreezen, dat deze 4 zeelieden (1ste en 3de stuurman en 2 jongens) hun pleiziertogtje met den dood hebben bekocht.

— Z. M. schroefkorvet Prinses Amalia, komm. Kroef, v. Batavia naar Vlissingen, is 27 September alhier met gebroken roer binnengeloopen, doch heeft na dit hersteld te hebben, 17 Oct. de reis voortgezet. Het état-major was welvarend.

(Dit schip is bereids 29 October St. Helena gepasseerd.)

Gepraaide Schepen.

11 Sept., op de hoogte van Port Natal, Nederland en Oranje, van Ruijven, v. Java naar Rotterdam.

7 Oct., op 5o 54' NB. en 24o 25' WL., Anna Maria Wilhelmina, Sontag Winkler, v. Amsterdam n. Kanagawa.

9 Oct., op 6o NB. en 23o WL., Margaretha Simonetta, Hoffman, v. Söderhamn n. de Kaap de Goede Hoop.

9 Oct., op 6o NB. en 24o WL., Darmstadter Bank, v. Batavia n. Amsterdam.

21 Oct., op 38o 38' ZB. en 45o 27' OL., Brederode, Kruymel, v. Rotterdam n. Melbourne.

21 Oct., op 13o 32' ZB. en 8o 2' WL., Stad Zierikzee, Klein, v. Soerabaija n. Rotterdam.

29 Oct., op 15o NB. en 26o WL., Hebe, Kiehl, v. Rott. n. Melbourne.

31 Oct., op 11o NB. en 25o WL., Concordia, van Zanten, v. Rotterdam n. de Kaap de Goede Hoop.

1 Nov., op 13o ZB. en 7o WL., Vier Gezusters, Bik, v. Java n. Rotterdam.

8 Nov., op 8o 10' NB. en 24o WL., Batavia, Dolder, v. Londen n. Batavia.

18 Nov., op 27o NBr. en 36o WL., Jan Hendrik, Lelyvelt, v. Tjilatjap n. Amsterdam.

30 Nov., op 47o NB. en 16o WL., Eensgezindheid, de Waal, v. Tjilatjap n. Amst.

Aangekomen Passagiers.

Van *Java*: Per Noach, kapt. Wierikx: Kapt. W. B. van Zijp en echtgenoote (laatst gezagvoerder van het schip Agatha & Maria); mevr. Ernst en Zoon, benevens 32 gepasporteerde Militairen.

Per Ternate, kapt. Cars Tz.: De heeren W. Scholler Aschat, officier bij de marine; Zwaanshals, kapt. ter zee; Lieftinge met familie en inl. bediende; 2 kinderen van den heer Lourens; 25 soldaten en 2 mariniers.

Per Ferdinand Brumm, kapt. Voss: De heer H. Wittich met echtg., zeven kinderen en de Javaansche bediende Saleh.

Per Staatsraad van Ewijck, kapt. de Winter: De heeren Huisman, van Daveren en H. Strengnaerts, offic. van adm. 2de kl.; de heer J. O. von Gebauer, O.-I. ambt.; de heer D. L. Immink, gezagv. van het schip Prins Veldmaarschalk, en echtg.

Per Vijf Vrienden, kapt. Johan: Tien gepasporteerde militairen.

Vertrokken Passagiers.

Naar *Batavia*: Per Nieuw-Holland, kapt. Tuk: De heeren Salomonsen en echtg.; Hardsteen, echtg., kinderen en Jav. bediende; Hupscher, echtgenoote en kindje; Arends de Wolf en Arendsen; de jonge heeren Maurenbrecher en van der Weide.

Per Cheribon, kapt. Coers: Een detachement suppl.-troepen, sterk 150 man, onder bevel van den van verlof terugkeerenden kapt. der O.-I. inf. B. J. van Bosstraeten; medegeleiders de 2e. luit. der art. A. Verbrugh, de 2e. luit. der inf. J. de Cock Buninck, de 2e. luits. van het corps mineurs en sappeurs J. C. Dozy en H. Gerx, de offic. van gez. 3e. kl. H. Greven.

Per Ortelius, kapt. Groote: De heeren J. G. van Kessel, P. F. Kleijn van Willigen, H. J. Ankersmit, J. F. van der Hagen, G. Metz, J. Roovers, A. van Meert, W. Cranan en C. van Steen.

Naar *Soerabaija*: Per Soerabaija Packet, kapt. Olivier: De heer A. J. S. L. Rombout.

Schepen in Lading.

Te Amsterdam.

Batavia, Herman de Ruiter, Feijnt. — Cortgene, Dunlop. — Ferdinand & Louis, Nolting. — Willem Hendrik, Beckering.

Batavia, *Samarang* en *Soerabaja*, Henriette Maria, Tjebbes. — Amalia Augusta, de Veer.

Batavia en *Samarang*, Maria Agnes, van Deursen.

Batavia en *Soerabaja*, Amazone, Kramer. — Trijntje Fenna, Ingerman.

Soerabaja (direct), Johanna, Ouwehand. — Aldebaran, Meyboom. — Alexander, Dekker. — Alcyone, Haacke.

Soerabaja, Ottolina, Eeleman.

Samarang en *Soerabaya*, Pollux, Cruijs. — Albrecht Beyling, Muller.

Padang, Pertinax, Hageman. — Zeemeeuw, Kayser.

Singapore en *Macassar*, Celeritas, Wagner.

Kanagawa, Dolfijn, Gollards.

Kaap de Goede Hoop, Reinhardt, Mulder.

Te Rotterdam.

Batavia, Brouwershaven, ..., Jason, Lammers van Bueren. — [illegible]a Cornelia, Etz. — Henriette Gerardina Susanna, Sissingh. — Sliedrecht, ex Antonia Geertruida, Feenstra.

Batavia en *Soerabaya*, Almonde, Surie. — Cornelis Wernard Eduard, Bakker. — Oranje Nassau, Strang van Hees. — Ridderkerk, Teerlink. — Diligentia, van Bentveld.

Samarang, Vier Gebroeders, Bunk.

Soerabaya (direct), Helena, van Winkel.

Singapore en *Hongkong*, Stella Maris, Leeflang.

Hongkong, Johanna Frederika, Collenteur.

Kanagawa via *Singapore*, Guinea, Crevecoeur.

Decima en *Kanagawa*, Malvina, Hoogewerff.

Veilingen van Schepen en Scheepsparten.

1861.		Gebouwd Anno:	Gem. Lasten:
	Te Amsterdam.		
9 Dec.	Juno. — Roszberger (*)	1828	125
	Te Rotterdam.		
17 „	Beatrix. — van der Wijck	1852	218

(*) Deze veiling heeft geen voortgang, zijnde het schip uit de hand verkocht.

Geveilde Schepen en Scheepsparten.

1861.		Gebouwd Anno:	Gemet. Lasten:	Opbrengst:
	Te Amsterdam.			
2 Dec.	Christina Helena. — Tjebbes	1840	354	f 26200 opg.

Het schip Argus (ex Agneta), kapt. Smith, groot 361 lasten, vroeger in veiling opgehouden voor f 25900, is uit de hand verkocht aan Engelsche reeders.

Bevrachting Ned. Handel-Maatschappij.

De N.H.M. heeft aangenomen, voor den overvoer van Birkehead naar Soerabaya van 400 à 500 tons Steenkolen, het schip Amerika, kapt. Zeeman, tegen den ingeschreven vracht van f 29,50 ℔ last.

De N.H.M. heeft scheepsgelegenheid gevraagd tot overvoer van 150 man troepen en 8 kajuitpassagiers, te embarkeren in den loop der maand December, en daarvoor aangenomen het schip Sliedrecht, Kapt. Feenstra.

Met verschillende scheepsgelegenheden zijn wederom groote hoeveelheden muntspecien naar Batavia uitgezonden geworden.

MARKTPRIJZEN.

Batavia, 15 Januarij 1862.

Koffij, Java f 38,— ℔ picol.
—— Padang, 37,— nominaal.
Rijst, (WITTE) 1ste kwalit. f 170,— à f 180,— gevraagd.
—— „ 2de „ f 145,— à f 165,— „
—— (CARGA) .... f 125,— à f 130,— „
Suiker, (WITTE) No. 16 f 15⅜ à f 15,75 ℔ picol afgedaan.
Gom-élastiek f 68,— ℔ picol afgedaan.
Genever AVH., bij R. & V., f 11,50 ℔ keld. in consumptie.
Arak verkocht f 65,— en f 70,— ℔ legger afgedaan.
Japansche Boom-Was f 40,— ℔ picol, nominaal.
Zw. Peper f 16,25 à f 19,— ℔ picol afgedaan.
Witte „ „ 30,— ℔ picol afgedaan.
Foeli „ 30,— à f 50,— ℔ picol.
Wisselkoers op Holland *Particulier* 6m/d. f 100¾ à f 101 pCt.
„ Engeland 6m/z. niets ter markt.
„ Singapore f 2,70 ℔ $. } nominaal.
„ China f 2,78 ℔ $. } nominaal.
„ Calcutta f 124,— per 100 Cs. Rs. } nominaal.
Gouvt. trekt à 99 pCt. sedert 15 Junij.

Samarang, 17 Januarij 1862.

Koffij, geen ter markt. Tot f 36,— oogst 1862 op lev. afgedaan.
Suiker No. 16, f 15,50 in krandjangs, oogst opgeruimd.
Indigo f 4,80 1ste kwaliteit geboden.
Koehuiden, f 60,— ℔ kodie naar gewigt. } schaarsch.
Buffelhuiden, f 52,— ℔ kodie. } schaarsch.
Staart Peper f 65,—.
Rijst ordinair wit, f 165 à f 185 } ℔ koy. à 28 pik. zond. zakk.
Id. carga „ 145 „ „ 160 } ℔ koy. à 28 pik. zond. zakk.
Klapperolie, f 27,—.
Katjangolie, f 25,—.
Rotting, f 8,— à f 9,—.
Kadjangmatten, f 8,—.
Wisselkoers op Holland Pari.

Soerabaya, 15 Januarij 1862.

Arak, f 45,— ℔ legger nominaal.
Rotting f 8,— à f 9,— ℔ picol.
Rijst (WITTE) f 220,— à f 250,— ℔ koijang.
„ (CARGA) „ 175,— „ „ 190,— „ „
Sapanhout f 3,— à f 4,— ℔ picol naar kwaliteit.
Suiker No. 16 f 15,50 ℔ pic. met veel vraag.
Wissels op Nederland 100 à 100½ pCt.

Pasoeroean, 15 Januarij 1862.

Suiker nominaal.
Rijst (WITTE) f 275,— ℔ koijang.
Id. (CARGA) „ 230,— „ „
Olie (KLAPPER) f 26,— ℔ pic.
Id. (KATJANG) „ 24,— „ „
Wisselkoers Pari.

HANDELS-BERIGTEN.

Amsterdam, 24 November tot 7 December.

Arak. Gedurende de laatste 14 dagen is hierin niets omgegaan. Op 9 Dec. komen alhier bij inschrijving aan de markt 86/1 Leggers van hooge sterkte, en 13/1 en 44/2 do. gewone sterkte.

Droogerijen. *Camphor* bleef sedert het laatste berigt staande, zonder aanleiding tot belangrijken omzet. — *Cassia Vera.* Voor prima kwal. worden steeds nemers gevonden tot ca. 30 cs. — *Gum Damar.* Verscheidene afdoeningen hadden plaats tot 26 cs. voor mooije kwaliteit. — *Gum Elastiek* zonder belangrijke zaken, stationair; tot f 80 blijven er koopers. — *Bindrotting* behoudt deszelfs waarde. — Overigens geene veranderingen te vermelden en wordt omtrent de tegenwoordige waarde der verschillende artikelen naar de prijscourant verwezen.

Huiden. De verkoopen, die bekend gemaakt werden, bestonden uit: 1500 O. I. ex Maasstroom, 700 do. ex Staatsraad van der Houven, 200 do. Buffel ex Diligentia en 280 Rangoon Runder ex Jan de Witt, alle te Rotterdam.

De vraag naar Java Runder in de ligtwigten blijft voortduren en kan door den geringen daarvan bestaanden voorraad niet voldaan worden; die naar zwaren is minder levendig. De voorraad van Transparante Buffel is alhier opgeruimd.

Koffij. De omzettingen bepaalden zich hoofdzakelijk tot den verkoop van 7120 Balen Padang, ex Trijntje Fenna tot geheimen prijs, (zoo men zegt 45 à 45¼ cs.)

De markt van dit artikel was zeer stil en de laatst besteedde prijzen zijn niet meer coulant te bedingen; de opinie blijft evenwel gunstig en de meeste houders zijn ongenegen zelfs tot ½ cs. lager af te geven.

Metalen. Banca *Tin* behield zijne vooruitgaande beweging; er hadden vrij belangrijke omzettingen plaats tot oploopende prijzen van f 71½ tot f 74, waartoe p. m. 10000 Blokken werden omgezet. In de laatste dagen was het echter wat stiller, en liepen de prijzen terug tot f 72, waartoe 400 Blokken werden afgedaan. — Van Billiton *Tin* werden te Rotterdam ca. 1900 Blokken tot f 72½ à f 73 verkocht.

Het op 3 Dec. door de N.H.M. te Rotterdam aangeboden *Koper* in Blokken, zijnde versmolten oude O. I. munt, in Kavelingen van 5000 Kilo, werd verkocht van f 53 tot f 53¾ de 50 Kilo, dooréén tot f 53½. — *Lood* met meer vraag, tot f 12½.

Rijst. Uit de eerste hand werden alhier afgedaan 1033 Balen Java, ex Vrede, tot geheimen prijs, even als ca. 2400 do. do. zeilende per van Galen. Te Rotterdam werden 6000 Balen Necransie ex Manda tot f 7½ verkocht. Door de voortdurende vraag naar gepelde Tafel en Java Rijst, terwijl de voorraad daarvan gering is, werden voor die soorten hoogere prijzen besteed.

De 1ste hands voorraad bedraagt alhier: 6240 Balen en 2600 Matjes Sourabaija, 3282 Balen Java en 6792 do. Necransie; die te Rotterdam bestaat uit 15187 Balen Java en 48000 do. Necransie.

Specerijen in onveranderde stemming.

De voorraad van *Specerijen* bij de N.H.M. bedroeg op 30 November van dit en de vier voorafgaande jaren:

	Noten.		*Foelie.*		*Nagelen.*		*Kaneel.*	
1861.	498	Vaten.	245	Vaten.	—	Vaten.	598	Fard.
1860.	497	„	80	„	—	„	971	„
1859.	409	„	180	„	350	„	717	„
1858.	547	„	180	„	—	„	1515	„
1857.	163	„	—	„	—	„	453	„

Suiker. De stemming is op dit oogenblik zeer gedrukt en lusteloos, tengevolge der politieke onzekerheid en de markt is nominaal.

Op de veiling van 17,853 Kr. en Kan., door de N.H.M. op 26 November alhier gehouden, werd alles verkocht.

In verband tot den afloop der veiling is de volgende waardeverhouding opgemaakt van Java Suiker, goede tot fraaije kwaliteit:

No. 5...f 25	No. 9...f 31	No. 13...f 35¾	No. 17...f 39¼
„ 6...„ 26½	„ 10...„ 32½	„ 14...„ 36¾	„ 18...„ 39¾
„ 7...„ 28	„ 11...„ 33¾	„ 15...„ 37¾	„ 19...„ 40¼
„ 8...„ 29½	„ 12...„ 34¾	„ 16...„ 38½	„ 20...„ 40¾

Vóór de veiling der N.H.M. werden nog afgedaan:

808 Kranjs. Sourabaija No. 13¾ ex Aldebaran à f 36[illegible],
556 „ do. ca. No. 15 ex idem „ „ 37¼,

en ná de veiling 318 Kanass. No. 13 à 14 per Ferdinand Brumm à f ½ onder November van boord en 227 Kranjs. No. 7 zeer slap ex Neckar tot geheimen prijs.

Deze veiling liep voor de witte soorten f 1¼ à ½ boven September en voor de bruine soorten ruim f ½ beneden September af. Voor exportatie werd daarin niet gekocht.

Op dit oogenblik worden de prijzen nominaal f 1 beneden die waardeverhouding aangenomen.

De onverkochte voorraad bij de N.H.M. op ulto. Nov. ll. bedroeg:
12273 Kranj. en Kan.
tegen: 17383 „ „ „ op 31 October ll.
„ 11220 „ „ „ „ 30 November 1860.
„ 14944 „ „ „ „ „ „ 1859.
„ 7008 „ „ „ „ „ „ 1858.
„ 4553 „ „ „ „ „ „ 1857.

Bij particulieren bestond de onverkochte voorraad op ulto. ll. uit: 42020 Kr. en Kan.; waarvan 18606 alhier en 23414 te Rotterdam. Op datzelfde tijdstip waren bij de N.H.M. nog onafgehaald voorhanden 75458 Kr. en Kan., tegen 53582 Kr. en Kan. en 323 Matten op 30 Nov. 1860 en 64654 Kr. en Kan. op 30 Nov. 1859.

Verfwaren. *Indigo.* De markt blijft in eene gunstige stemming; sedert het vorig berigt werden nog ca. 100 Kn. Java tot vaste prijzen afgedaan. Bij particulieren zijn nu op nieuw binnen 433 Kn. per Staatsraad van Ewijck en 150 Kn. per Henriette, die na de lossing spoedig aan de markt zullen komen. Van Manilla *Indigo* komen op 19 Dec. alhier 15 Kisten in veiling, die in Entrepôt op 420 à 475 cs. getaxeerd zijn; de kwaliteit is in aanmerking der soort zeer mooi. — *Cochenille* met iets meer vraag, doch de prijzen geheel zonder verandering. — *Sapan-* en *Kadranghout* blijven tot de prijzen der notering bij kleine partijen te verkoopen. — *Kurkuma* flaauw, met zeer weinig handel. — O. I. *Salpeter.* De hier aanwezige voorraad is in zeer vaste handen en niet aan de markt. De uitvoer uit Engeland verbonden zijnde, zal dit welligt eene prijsverhooging alhier ten gevolge hebben.

(*Wordt Vervolg.*)

VEILINGEN.

Door Particulieren.

Rotterdam, 11 Dec. 1126/4 en 159/12 Kisten Chineesche *Thee.*
Amsterdam, 19 December. 15 Kisten Manilla *Indigo.*
Amsterdam, 20 December. 390 Pakken en 873 Pakken Java *Tabak.*

6 December.

Effecten.		Wissel.	
2½ pCt. Holl. W. Schuld	61½ pCt.	Londen 2/m.	f 11.77½. pr.£.st.
4 pCt. Oost-Ind. leening	96¼ „	zigt.....	„ 11.82½. „ „
Aand N.H.M.	133 „	Hamb. 2/m.	„ 35¼. „ 40 BM.
„ Ned. Bank	— „	zigt.....	„ 35.5/16. „ „ „

Prolongatie 4½ pCt. — Disconto 3½ pCt.

Geld gevraagd.

Fondsen flaauw, ten gevolge van het verbod van uitvoer uit Engeland van wapenen, amunitie, salpeter, andere militaire artikelen en lood, en uit vrees voor oorlog van dien Staat met de Noord-Amerikaansche Unie.

Vrachten.

Van Nederland	naar	Batavia	f 20 à 25		met 15 pCt. zwaar goed 2/3 vracht.
„ „	„	Samarang	„ 25 „ 30		
„ „	„	Soerabaya	„ 30 „ 35		
„ „	„	Singapore	„ 40 „ 45		
„ „	„	Macassar	„ — „ —		
„ „	„	Padang	„ 40 „ 50		
„ „	„	Hongkong	„ 60 „ 70		
„ „	„	Kaap de Goede Hoop	„ 50 „ —		
„ „	„	Japan	„ 70 „ —		
„ „	„	Batavia m. steenkolen	„ — „ —		
„ „	„	Australia	£ 2¼ à £ 2½ p.gem.ton.		
„ Engeland	„	Australia	„ 2½ „ „ —		pr. reg. ton.
„ „	„	Singapore	„ 2 „ „ —		
„ „	„	Java	„ 2 „ „ 2¼		
„ „	„	China	„ 2 „ „ 2¼		

Van elk artikel in dit nommer voorkomende, en niet door anderen geteekend, stelt zich voor de wet als schrijver bekend

W. BRUINING.

Snelpersdruk, W. BRUINING, Batavia.